

YÖNETMELİK

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumundan:

BANKALARIN SERMAYE YETERLİLİĞİNİN ÖLÇÜLMESİNE VE DEĞERLENDİRİLMESİNE İLİŞKİN YÖNETMELİK**BİRİNCİ KISIM**
Başlangıç Hükümleri**BİRİNCİ BÖLÜM**
Amaç ve Kapsam, Dayanak ve Tanımlar**Amaç ve kapsam**

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı, bankaların maruz kalınan riskler nedeniyle oluşabilecek zararlara karşı konsolide ve konsolide olmayan bazda yeterli özkaynak bulundurmalarının sağlanmasına ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Dayanak

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanununun 43, 45, 47 ve 93 üncü maddelerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 3- (Değişik madde: RG-6/9/2014-29111) (1) Bu Yönetmelikte yer alan;

a) Alım satım hesapları: Bankaların, para ve sermaye piyasalarında sürekli alım ve satım işlemlerinde bulunmak amacıyla kısa vadeli olarak ve/veya alım ve satım fiyatları arasındaki beklenen ya da gerçekleşen fiyat farklılıklarından ya da diğer fiyat ve faiz oranı değişikliklerinden faydalanmak amacıyla veya alım satım aracılık ya da piyasa yapıcılığı nedeniyle ellerinde bulundurduğu repo ve menkul kıymet ödünç işlemlerine konu olanlar dahil finansal araçlar ve emtia ile söz konusu finansal araçlar ve emtia ile ilgili pozisyonlardan kaynaklanan risklerden korunma ya da bu riskleri azaltma amacıyla yapılan türev finansal araçlar ve spekülasyon amaçlı türev finansal araçların izlendiği bilanço içi ve dışı hesapları ve pozisyonları,

b) Ana ortaklık: Kanunun 3 üncü maddesinde tanımlanan ana ortaklığı,

c) Ana sermaye: Bankaların Özkaynaklarına İlişkin Yönetmelikte belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde hesaplanacak ana sermayeyi,

ç) Ana sermaye yeterliliği oranı: Konsolide olmayan bazda hesaplanan ana sermaye/(kredi riskine esas tutar + piyasa riskine esas tutar + operasyonel riske esas tutar) oranını,

d) Aracı kurum: 6/12/2012 tarihli ve 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanununun 3 üncü maddesinde tanımlanan aracı kurumu,

e) Asgari kiralama ödemeleri: TMS 17 Kiralama İşlemleri Standardında tanımlanan asgari kira ödemelerini,

f) Banka: Kanunun 3 üncü maddesinde tanımlanan bankaları,

g) Birincil alacaklar: Borçlunun/ihraççının varlıkları veya gelirleri üzerinde herhangi bir alacaktan önce hak doğuran alacakları,

ğ) Çekirdek sermaye: Bankaların Özkaynaklarına İlişkin Yönetmelikte belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde hesaplanacak çekirdek sermayeyi,

h) Çekirdek sermaye yeterliliği oranı: Konsolide olmayan bazda hesaplanan çekirdek sermaye/(kredi riskine esas tutar + piyasa riskine esas tutar + operasyonel riske esas tutar) oranını,

i) Delta: Opsiyonun piyasa fiyatının, opsiyon sözleşmesine konu varlığın piyasa fiyatında meydana gelebilecek değişmeye olan duyarlılığını,

i) Destek hizmeti kuruluşu: Kanunun 3 üncü maddesinde tanımlanan destek hizmeti kuruluşunu,

j) Dilim: Bir veya daha fazla riskle bağlantılı olan kredi riskinin sözleşmeyle belirlenen ve ilgili kesimdeki bir pozisyonun, diğer kesimlerin her birinde bulunan aynı tutardaki bir pozisyondan, üçüncü taraflarca sağlanan kredi korumaları dikkate alınmadığında daha fazla ya da daha az bir kredi zararı riski taşıdığı kesimini,

k) Dönüştürülebilir menkul kıymet: Sahibinin seçimi ve tercihine göre, başka bir finansal araçla değiştirilebilecek olan bir menkul kıymeti,

l) Emtia: Kıymetli madenler ve diğer emtiayı,

m) Emtia riski: Bankanın, emtia fiyatlarındaki hareketler nedeniyle, emtiaya ve emtiaya dayalı türev finansal araçlara ilişkin pozisyon durumuna bağlı olarak maruz kalabileceği zarar olasılığını,

n) Faiz oranı riski: Bankanın, faiz oranlarındaki hareketler nedeniyle finansal araçlara ilişkin pozisyon durumuna bağlı olarak maruz kalabileceği zarar olasılığını,

o) Finansal araç: Bir tarafın finansal varlığında, diğer tarafın finansal borcunda ya da özkaynağa dayalı finansal araçta artışa neden olan herhangi bir sözleşmeyi,

ö) Finansal holding şirketi: Kanunun 3 üncü maddesinde tanımlanan finansal holding şirketini,

p) Finansal kuruluş: Kanunun 3 üncü maddesinde tanımlanan finansal kuruluşu,

r) Fonlanmamış kredi koruması: Karşı tarafın temerrüde düşmesi ya da karşı tarafla ilgili önceden belirlenmiş başka ödeme şartının belirlenmesi durumunda; üçüncü bir tarafın belirli bir tutarı ödemeyi taahhüt etmesinden kaynaklanan kredi riski azaltım tekniğini,

s) Fonlanmış kredi koruması: Karşı tarafın temerrüde düşmesi ya da karşı tarafla ilgili önceden belirlenmiş başka bir ödeme güçlüğüne gerçekleşmesi durumunda; bankanın, maruz kalınan risk tutarı ile karşı tarafın bankadan alacaklı olduğu tutar arasındaki farkı giderme ya da bu farkın transfer edilmesini veya ödenmesini isteme ya da bu fark için belirli aktif kalemleri veya nakdi alıkoyma ya da maruz kalınan risk tutarını bu fark tutarı kadar düşürme ya da riski bu farkla değiştirme hakkına sahip olmasından kaynaklanan kredi riski azaltım tekniğini,

ş) Gelişmiş İDD Yaklaşımı: Temerrüt olasılığı, temerrüt halinde kayıp ve dönüştürme oranı değerlerinin içsel olarak hesaplandığı içsel derecelendirmeye dayalı kredi riski hesaplama yaklaşımını,

t) Genel piyasa riski: Bankanın alım satım hesapları içinde yer alan finansal araçlara ilişkin pozisyonların değerinde faiz oranı riski ve hisse senedi pozisyon riski nedeniyle maruz kalabileceği zarar olasılığını,

u) Hisse senedi pozisyon riski: Bankanın alım satım hesapları içinde yer alan hisse senedi pozisyon durumuna bağlı olarak hisse senedi fiyatlarındaki hareketler nedeniyle maruz kalabileceği zarar olasılığını,

ü) İçsel derecelendirmeye dayalı (İDD) yaklaşımlar: Temel ve Gelişmiş İçsel Derecelendirmeye dayalı hesaplama yaklaşımlarını,

v) İki yönlü likit piyasa: Bağımsız ve gerçek alım-satım tekliflerinin mevcut olduğu, gün içinde son satış fiyatı veya cari gerçek rekabetçi alım-satım teklifleri ile makul ölçüde ilişkili bir fiyatın belirlenebildiği ve işlemlerin ticari teamüllere uygun olan kısa bir süre içerisinde gerçekleştiği bir piyasayı,

y) İkincil alacaklar: Birincil alacak olmayan alacakları,

z) İpotek teminatlı menkul kıymet: Sermaye Piyasası mevzuatı ile muadil yabancı ülke düzenlemeleri uyarınca ipotek teminatlı menkul kıymet olarak tanımlanan menkul kıymeti,

aa) Kamu kuruluşu: İktisadi alanda ticari esaslara göre faaliyet gösterenler hariç olmak üzere, merkezi yönetim ve yerel yönetimlerden ayrı kamu tüzel kişiliğini haiz olan kuruluşlar ile bu kuruluşların muadili yurtdışı kuruluşları,

bb) Kanun: 5411 sayılı Bankacılık Kanununu,

cc) Karşı taraf kredi riski: İki tarafa da yükümlülük getiren bir işlemin muhatabı olan karşı tarafın, bu işlemin nakit akışında yer alan son ödemededen önce temerrüde düşme riskini,

çç) Kıymetli maden: Kanunun 57 nci maddesindeki sınırlamalar çerçevesinde Kurulca belirlenmiş olan kıymetli madenleri,

dd) Kolektif yatırım kuruluşları (KYK): 6/12/2012 tarihli ve 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanununa ilişkin alt düzenlemelerde belirtilen yatırım ortaklığı ve yatırım fonları ile muadil yabancı ülke düzenlemeleri uyarınca kolektif yatırım kuruluşu olarak kabul edilen kuruluşları,

ee) Konsolide ana sermaye yeterliliği oranı: Konsolide bazda hesaplanan ana sermaye/(kredi riskine esas tutar + piyasa riskine esas tutar + operasyonel riske esas tutar) oranını,

ff) Konsolide çekirdek sermaye yeterliliği oranı: Konsolide bazda hesaplanan çekirdek sermaye/(kredi riskine esas tutar + piyasa riskine esas tutar + operasyonel riske esas tutar) oranını,

gg) Konsolide özkaynak: 5/9/2013 tarihli ve 28756 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Bankaların Özkaynaklarına İlişkin Yönetmelikte belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde hesaplanacak konsolide özkaynakları,

ğğ) Konsolide sermaye yeterliliği standart oranı: Konsolide bazda hesaplanan “özkaynak/(kredi riskine esas tutar + piyasa riskine esas tutar + operasyonel riske esas tutar)” standart oranını,

hh) Korelasyon alım satımı: Bir endeksin ortalama korelasyonu dikkate alınarak pozisyon alma stratejisini,

ıı) Koruma alıcısı: Referans varlıktan kaynaklanan kredi riskini bir kredi türeviyle kısmen ya da tamamen üçüncü kişilere aktaran tarafı,

ii) Koruma satıcısı: Referans varlıktan kaynaklanan kredi riskini bir kredi türeviyle kısmen ya da tamamen üstlenen tarafı,

jj) Koruma tutarı: Kredi türevi sözleşmesi ile belirlenen ve ödeme şartının gerçekleşmesi durumunda koruma satıcısının koruma alıcısına ödemek zorunda kalacağı tutarı,

kk) Krediyeye bağlı tahvil: Koruma satıcısının, koruma alıcısının ihraç ettiği ve geri ödemeleri bir referans varlığın performansına bağlı olan tahvillerini nakit karşılığında alarak, referans varlıktan doğan kredi riskini kısmen ya da tamamen üstlenmesini sağlayan sözleşmeleri,

ll) Kredi derecelendirme kuruluşu (KDK): 17/4/2012 tarihli ve 28267 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Derecelendirme Kuruluşlarının Yetkilendirilmesine ve Faaliyetlerine İlişkin Esaslar Hakkında Yönetmelik kapsamında Kurulca yetkilendirilen veya doğrudan tanınan kuruluşu,

mm) Kredi riski azaltımı: Bankaca maruz kalınan kredi riski tutar ya da tutarlarının azaltımı amacıyla kullanılan tekniği,

nn) Kredi riskine esas tutar: Sermaye yeterliliği standart oranının hesabında kredi riski nedeniyle maruz kalınabilecek zararlara karşı bulundurulması gereken özkaynak miktarının tespitinde dikkate alınacak tutarı,

oo) Kredi temerrüt swabı: Koruma satıcısının, koruma alıcısının ödeyeceği belli bir bedel karşılığında referans varlıktan kaynaklanan kredi riskini kısmen ya da tamamen

üstlendiği ve ödeme şartının gerçekleşmesi durumunda koruma alıcısına koruma tutarını ödemeyi taahhüt ettiği sözleşmeleri,

öö) Kredi türü: Kredi temerrüt swabı, toplam getiri swabı veya krediye bağlı tahvili,

pp) Kur riski: Bankaların, tüm döviz varlık ve yükümlülükleri nedeniyle döviz kurlarında meydana gelebilecek değişiklikler sonucu maruz kalabilecekleri zarar olasılığını,

rr) Kurul: Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunu,

ss) Kurum: Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunu,

şş) Küçük ve orta büyüklükteki işletmeler (KOBİ): Bakanlar Kurulunun 19/10/2005 tarihli ve 2005/9617 sayılı Kararı eki Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmelerin Tanımı, Nitelikleri ve Sınıflandırılması Hakkında Yönetmelikte "KOBİ" olarak adlandırılan ekonomik birimler ile muadil yabancı ülke düzenlemeleri uyarınca "KOBİ" olarak kabul edilen kuruluşları,

tt) Menkul kıymet ve emtia ödünç verme veya ödünç alma işlemi: Ödünç alan tarafın, gelecekte belirli bir tarihte ya da devreden tarafın talebi üzerine, denk ve muadil menkul kıymetleri iade edeceği taahhüdüne tâbi olarak, bir kuruluşun veya onun karşı tarafının menkul kıymetleri veya emtiayı uygun bir teminat karşılığında devrettiği bir işlemi (Menkul kıymetleri veya emtiayı devreden kuruluş açısından bir menkul kıymet veya emtia ödünç verme işlemi, bunların devredildiği kuruluş açısından ise bir menkul kıymet veya emtia ödünç alma işlemidir),

uu) Menkul kıymetleştirme: Maruz kalınan bir riskle veya risk havuzuyla bağlantılı kredi riskinin dilimlere ayrıldığı, ödemelerin taşınan riskin veya risk havuzunun performansına bağlı olduğu ve kayıp dağılımının bu dilimlerin sıralamasıyla belirlendiği menkul kıymet ihracına yönelik işlem veya planı,

üü) Menkul kıymetleştirme kurucusu banka: Borçlunun veya potansiyel borçlunun menkul kıymetleştirmeye konu yükümlülüklerine veya menkul kıymetleştirmeye konu potansiyel yükümlülüklerine ilişkin sözleşmeye doğrudan veya dolaylı olarak dâhil olan ya da üçüncü bir tarafın maruz kaldığı riskleri satın alıp kendi bilançosuna aktaran ve daha sonra menkul kıymetleştiren bankayı,

vv) Menkul kıymetleştirme pozisyonu: Bir menkul kıymetleştirme işleminde maruz kalınan risk tutarını,

yy) Merkezi takas kurumu: Bir veya birden fazla finansal piyasada alınıp satılan sözleşmelere ilişkin işlemlerde aracı olan ve her satıcıya karşı alıcı ve her alıcıya karşı satıcı konumunda bulunan ve aracılık yapmaya hukuken yetkili kurumu,

zz) Merkezi yönetim: Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin kamu tüzel kişiliği altında yer alan ve ayrı tüzel kişiliği olmayan kamu kuruluşları ile bu kuruluşların muadili yurtdışı kuruluşları,

aaa) Operasyonel risk: Yetersiz veya başarısız iç süreçler, insanlar ve sistemlerden ya da harici olaylardan kaynaklanan ve yasal riski de kapsayan zarar etme olasılığını,

bbb) Operasyonel riske esas tutar: Sermaye yeterliliği standart oranının hesabında operasyonel risk nedeniyle maruz kalınabilecek zararlara karşı bulundurulması gereken özkaynak miktarının tespitinde dikkate alınacak tutarı,

ccc) Ödeme şartı: Sözleşmeyle hükme bağlanan ve temerrüt, iflas, yeniden yapılandırma, moratoryum gibi koruma tutarının muaccel hale gelmesine neden olan herhangi bir olayı,

ççç) Özel netleştirme sözleşmeleri: Repo işlemleri ve/veya menkul kıymet veya emtia ödünç işlemleri ve/veya bankaya günlük olarak ilave teminat alma hakkı veren diğer işlemleri kapsayan çerçeve netleştirme sözleşmelerini,"

ddd) Özel amaçlı menkul kıymetleştirme şirketi (ÖMKŞ): Bir veya daha çok sayıda menkul kıymetleştirme işlemi gerçekleştirmek amacıyla kurulan; faaliyetleri sadece bu amacı gerçekleştirmekle sınırlı olan; yapısı itibarıyla yükümlülüklerini menkul kıymetleştirme

kurucusu bankanın yükümlülüklerinden ayırmayı amaçlayan ve bu şirkete karşı hak sahibi olanların bu haklarını herhangi bir kısıtlama olmadan rehneme veya takas etme hakkına sahip olduğu, banka dışındaki bir fon kuruluşu ya da başka bir tüzel kişiyi,

eee) Özkaynak: Bankaların Özkaynaklarına İlişkin Yönetmelikte belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde hesaplanacak özkaynakları,

fff) Piyasa riski: Bankanın genel piyasa riski, kur riski, spesifik risk, emtia riski, takas riski ve alım satım hesaplarındaki karşı taraf kredi riski nedeniyle maruz kalabileceği zarar olasılığını,

ggg) Piyasa riskine esas tutar: Sermaye yeterliliği standart oranının hesabında, piyasa riski nedeniyle maruz kalınabilecek zararlara karşı bulundurulması gereken özkaynak miktarının tespitinde dikkate alınacak tutarı,

ğğğ) Referans varlık: Kredi türevlerinde, nakit teslimatta ödenecek tutarı belirlemek için kullanılacak veya fiziki teslimatta teslim edilecek varlığı,

hhh) Repo işlemi: Repo ve ters repo sözleşmesi kapsamına giren bir işlemi,

ııı) Repo sözleşmesi ve ters repo sözleşmesi: Bir kuruluşun veya karşı tarafının menkul kıymetleri veya emtiaları ya da menkul kıymetler veya emtialara bağlı hakları elinde tutan teşkilatlanmış bir borsa tarafından verildiği ve sözleşmenin bir kuruluşun belirli bir menkul kıymeti veya emtiayı bir seferde ve aynı anda birden fazla karşı tarafa devretmesi ya da rehnemesine izin vermediği koşullarda menkul kıymetler veya emtiaların mülkiyetine bağlı garanti edilmiş hakları, ya da bu menkul kıymetler veya emtialarla aynı cinsten ikame menkul kıymetleri veya emtiaları, devreden tarafın belirlediği veya belirleyeceği bir tarihte önceden belirlenmiş bir fiyattan geri satın alma taahhüdüyle devrettiği sözleşmeyi (bu sözleşme, menkul kıymetleri veya emtiaları satan kuruluş açısından bir repo sözleşmesi, bunları satın alan kuruluş açısından ise bir ters repo sözleşmesidir),

ııı) Risk Merkezi: Kanunun Ek-1 inci maddesi uyarınca kurulan Risk Merkezini,

jjj) Risk profili: Bankaların İç Sistemleri ve İçsel Sermaye Yeterliliği Değerlendirme Süreci Hakkında Yönetmeliğin 3 üncü maddesinde tanımlanan risk profilini,

kkk) Sermaye yeterliliği standart oranı: Konsolide olmayan bazda hesaplanan “özkaynak/(kredi riskine esas tutar + piyasa riskine esas tutar + operasyonel riske esas tutar)” standart oranını,

lll) Spesifik risk: Bankanın alım satım hesapları içinde yer alan finansal araçlara ilişkin pozisyonlarda, olağan piyasa hareketleri dışında, bu pozisyonları oluşturan finansal araçları ihraç veya garanti eden ve ödeme yükümlülüğünü üstlenen kuruluşların yönetimlerinden ve mali bünyelerinden kaynaklanabilecek sorunlar nedeniyle meydana gelebilecek zarar olasılığını,

mmm) Takas riski: Bir menkul kıymet, döviz veya emtianın sözleşmede öngörülen fiyattan belli bir vadede teslimini konu alan ve her iki tarafın yükümlülüklerini vadede yerine getirmesini öngören işlemlerde, takas işleminin vade tarihinde gerçekleşmemesinden ötürü işleme konu menkul kıymet, döviz veya emtianın fiyat değişimleri nedeniyle bankanın maruz kalacağı zarar olasılığını,

nnn) Temel İDD Yaklaşımı: Temerrüt olasılığının içsel olarak hesaplandığı temerrüt halinde kayıp ve dönüştürme oranı değerlerinin Kurum tarafından belirlendiği içsel derecelendirmeye dayalı kredi riski hesaplama yaklaşımını,"

ooo) Teşkilatlanmış borsalar: Düzenli olarak faaliyet gösteren, faaliyetlerine, üyeliğe ve işlem görecekt sözleşmelere ilişkin usul ve esaslar kurulduğu ülkenin yetkili otoriteleri tarafından belirlenmiş veya onaylanmış, takas mekanizması uyarınca işlem gören türev finansal araç sözleşmeleri için yetkili otoriteler tarafından belirlenmiş günlük teminat tamamlama yükümlülüğü bulunan borsaları,

ööö) Toplam getiri swabı: Koruma satıcısının, koruma alıcısının referans varlığın yaratacağı bütün nakit akımlarını ve referans varlığın gerçeğe uygun değerinde meydana

gelecek artışları aktarması koşuluyla, koruma alıcısına sözleşmenin geçerli olduğu süre boyunca belli bir bedeli ödemeyi ve referans varlığın gerçeğe uygun değerinde meydana gelecek azalışları karşılamayı taahhüt ettiği sözleşmeleri,

ppp) Volatilite: Finansal varlıkların fiyat veya oranlarındaki dalgalanmaların büyüklük ve sıklık derecesinin ölçüsünü,

rrr) Yeniden menkul kıymetleştirme: Risk havuzuyla bağlantılı kredi riskinin dilimlere ayrıldığı ve havuzdaki risklerden en az birinin menkul kıymetleştirme pozisyonundan oluştuğu menkul kıymetleştirmeyi,

sss) Yeniden menkul kıymetleştirme pozisyonu: Bir yeniden menkul kıymetleştirme işleminde maruz kalınan risk tutarını,

şşş) Yenileme maliyeti: Sahip olunan varlığın, aynı işlev ve kullanım ömrüne sahip, verimlilik ve kârlılık gibi unsurlar bakımından benzer nitelikte olan diğer bir varlıkla ikame edilmesi için bilançonun düzenlendiği tarih itibarıyla katlanması gereken maliyete eşit değeri

ifade eder.

İKİNCİ KISIM **Riske Esas Tutarların Hesaplanması**

BİRİNCİ BÖLÜM **Kredi Riskine Esas Tutarın Hesaplanması**

Kredi riskine esas tutar

MADDE 4 – (1) (Değişik fıkra: RG-6/9/2014-29111) Kredi riskine esas tutar, bilanço içi varlıklar ile gayrinakdi krediler, taahhütler ve türev finansal araçlara ilişkin risk ağırlıklı tutarların toplamından oluşur. Kredi riskine esas tutar, Standart Yaklaşım veya İçsel Derecelendirmeye Dayalı Yaklaşımlar ile hesaplanır. İçsel Derecelendirmeye Dayalı Yaklaşımın kullanılması Kurum iznine tabidir. Herhangi bir risk sınıfı veya alacak türü için Gelişmiş İDD Yaklaşımını kullanan bankaların, Temel İDD Yaklaşımını veya Standart Yaklaşımı; Temel İDD Yaklaşımını kullanan bankaların Standart Yaklaşımı tekrar kullanması Kurumun iznine tabidir. Temel İDD Yaklaşımının veya Standart Yaklaşımın tekrar kullanılması, daha düşük sermaye yükümlülüğü hesaplanması amacına yönelik olmaması, bankanın ilgili alacak türüne ilişkin toplam riskinin yapısı ve karmaşıklığı açısından gerekli olması ve bankanın ödeme gücü ve risklerini etkin şekilde yönetme yeterliliği üzerinde olumsuz etki yaratmaması şartlarına tabidir. Kredi riskine esas tutarın İçsel Derecelendirmeye Dayalı Yaklaşımlar ile hesaplanmasına ilişkin usul ve esaslar Kurulca belirlenir.¹

(2) **(Değişik fıkra: RG-6/9/2014-29111)** Risk ağırlıklı tutar hesabında, bilanço içi varlıklar ile gayrinakdi krediler, taahhütler ve türev finansal araçların risk ağırlıklarının tespitinde Standart Yaklaşımında KDK'ların vermiş olduğu derecelendirme notları, İçsel Derecelendirmeye Dayalı Yaklaşımlarda ise bankaların içsel modelleri kullanılır.²

¹ Yönetmelikle değiştirilmeden önceki hali **(RG-6/9/2014-29111)**: "(1) Kredi riskine esas tutar, bilanço içi varlıklar ile gayrinakdi krediler, taahhütler ve türev finansal araçlara ilişkin risk ağırlıklı tutarların toplamından oluşur.

² Yönetmelikle değiştirilmeden önceki hali **(RG-6/9/2014-29111)**: "(2) Risk ağırlıklı tutar hesabında, bu Yönetmelik ve alt düzenlemelere uygun olmak kaydıyla, bilanço içi varlıklar ile gayrinakdi krediler, taahhütler ve türev finansal araçların risk ağırlıklarının tespitinde KDK'ların derecelendirmeleri kullanılabilir."

(3) Ek-1'de açıklanan kredi kalitesi kademelerinin KDK'ların derecelendirmeleri ile tarafsızlık, ihtiyatlılık ve tutarlılık ilkelerine uygun şekilde eşleştirilmesine ilişkin usul ve esaslar Kurulca belirlenir.

(4) Risk ağırlıklı tutarların hesaplanmasında KDK'ların derecelendirmelerinin kullanılmalrı halinde, bu derecelendirmeler tutarlı ve Derecelendirme Kuruluşlarının Yetkilendirilmesine ve Faaliyetlerine İlişkin Esaslar Hakkında Yönetmelik hükümlerine uygun olarak kullanılır. Kredi derecelendirmeleri yalnızca lehe yorumlanacak şekilde seçici olarak kullanılamaz. Bankaların sermaye yeterliliği hesabında, notu veren KDK tarafından geçerli kabul edilen en güncel derecelendirme notları kullanılır.

(5) Bankalarca kredi müşterisinin talebi ile yapılan kredi derecelendirmeleri kullanılır. Talebe bağılı olmayan derecelendirmeler ise Derecelendirme Kuruluşlarının Yetkilendirilmesine ve Faaliyetlerine İlişkin Esaslar Hakkında Yönetmelik hükümlerine uygun olarak kullanılır.

(6) **(Eklenen fıkra: RG-6/9/2014-29111)** Risk ağırlıklı tutarların hesaplanmasında dikkate alınacak kredi riski azaltım tekniklerine ilişkin usul ve esaslar Kurulca belirlenir.

Risk tutarlarının Standart Yaklaşım kapsamında belirlenmesi³ (Değişik başlık: RG-6/9/2014-29111)

MADDE 5 – (1) (Değişik fıkra: RG-6/9/2014-29111) Bilanço içi varlıklar bakımından risk tutarı, katılma hesaplarından kullanılan fonlar dışında kalan varlıklar için Türkiye Muhasebe Standartları uyarınca değerlendirilmiş tutarlarının 1/11/2006 tarihli ve 26333 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Bankalarca Kredilerin ve Diğer Alacakların Niteliklerinin Belirlenmesi ve Bunlar İçin Ayrılacak Karşılıklara İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik uyarınca ayrılmış özel karşılıklar düşüldükten sonraki değerini, katılma hesaplarından kullanılan fonlar için ise söz konusu değer yüzde yetmişini ifade eder.⁴

(2) Gayrinakdi krediler ve taahhütlerin risk tutarı, üçüncü fıkrada yapılan sınıflandırma çerçevesinde varsa bu kalemler için 1/11/2006 tarihli ve 26333 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Bankalarca Kredilerin ve Diğer Alacakların Niteliklerinin Belirlenmesi ve Bunlar İçin Ayrılacak Karşılıklara İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğe istinaden ayrılan özel karşılıklar düşüldükten sonraki net tutarlarına yüksek riskli ise yüzde yüz; orta riskli ise yüzde elli, orta/düşük riskli ise yüzde yirmi ve düşük riskli ise yüzde sıfır oranı uygulanmak suretiyle hesaplanır. Yabancı ülkelerde bankacılık faaliyetinde bulunan bağılı ortaklık ve iştiraklerin yükümlülüklerine karşılık, yabancı ülke mercilerine ilgili ülke mevzuatı gereğince verilen sınırsız garanti niteliğini taşıyan taahhütlerin kredi sınırlarının hesaplanmasında esas alınan tutarı, bu fıkra uyarınca risk tutarının hesabında dikkate alınacak özel karşılıklar öncesi değerini oluşturur.

(3) Gayrinakdi krediler ve taahhütler aşağıda belirtilen şekilde sınıflandırılır;

a) Yüksek riskli gayrinakdi krediler ve taahhütler;

1) Nakit temini için verilen garanti ve kefaletler (Lehdarın üstlendiği bir finansal yükümlülüğün teminatı olarak verilen garanti ve kefaletler),

2) Aval verilen kabul kredileri,

3) Gayri kabili rücu garanti (teminat) akreditifleri ile teyitli ihracat akreditifleri,

4) Ciro zincirinde herhangi bir bankanın yer almadığı ciolar,

5) Faktoring garantileri,

6) Teminat mektupsuz prefinansman kredilerine verilen garantiler,

7) Banka aktif değerleri ile ilgili geri alım taahhüdüyle yapılan satış işlemleri,

³Yönetmelikle değiştirilmeden önceki hali (RG-6/9/2014-29111): "Risk tutarlarının belirlenmesi"

⁴Yönetmelikle değiştirilmeden önceki hali (RG-6/9/2014-29111): "(1)Bilanço içi varlıklar bakımından risk tutarı, katılma hesaplarından kullanılan fonlar dışında kalan varlıklar için bilançoda kayıtlı değerlerini, söz konusu fonlar için ise bilançoda kayıtlı değerlerinin yüzde yetmişini ifade eder."

- 8) Yurt dışından temin edilen nakdi krediler için verilen garantiler,
 - 9) Vadeli aktif değerler alım taahhütleri,
 - 10) Vadeli mevduat satım taahhütleri,
 - 11) İştirak ve bağlı ortaklıkların sermayesine iştirak taahhütleri,
 - 12) Kredi türevleri,
 - 13) Kurulca belirlenecek yüksek riskli diğer kalemler.
- b) Orta riskli gayrinakdi krediler ve taahhütler;
 - 1) Nakit temini amacıyla verilenler dışında kalan diğer garanti ve kefaletler,
 - 2) Menkul kıymet ihracında satın alma garantileri,
 - 3) Kullanırma garantili bir yıldan uzun vadeli kredi tahsis taahhütleri,
 - 4) Menkul kıymet ihracına aracılık taahhütleri,
 - 5) Düşük, orta/düşük ve yüksek riskli olarak sınıflandırılanlar dışındaki akreditifler,
 - 6) Kurulca belirlenecek orta riskli diğer kalemler.
 - c) Orta/düşük riskli gayrinakdi krediler ve taahhütler;
 - 1) Çekler için ödeme taahhütleri,
 - 2) Teminatı ihraç veya ithal edilecek malın kendisi olan bir yıldan kısa vadeli ithalat ve ihracat akreditifleri,
 - 3) Düşük riskli olanlar dışında kalan cayılabilir taahhütler,
 - 4) (a), (b) ve (ç) bendi kapsamında yer almayan cayılamaz taahhütler,
 - 5) Kullanırma garantili bir yıl ve daha kısa vadeli kredi tahsis taahhütleri (Kredi tahsis taahhütleri, kredili mevduat hesabı limit taahhütleri),
 - 6) Kredi kartı harcama limiti taahhütleri,
 - 7) Kurulca belirlenecek orta/düşük riskli diğer kalemler.
 - ç) Düşük riskli gayrinakdi krediler ve taahhütler;
 - 1) Aval verilmemiş kabul kredileri,
 - 2) Lehdar adına ödeme yükümlülüğü bulunmayan akreditifler,
 - 3) Ciro zincirinde herhangi bir banka bulunan cirolar,
 - 4) İki güne kadar valörlü döviz alım satım taahhütleri,
 - 5) Aktif değerler satım taahhütleri ve vadeli mevduat alım taahhütleri,
 - 6) Herhangi bir şarta ve ihbara bağlı olmaksızın cayılabilen ya da borçlunun kredi kalitesindeki bozulmadan dolayı otomatik olarak iptali mümkün olan cayılabilir taahhütler,
 - 7) Kurulca belirlenecek düşük riskli diğer kalemler.
- (4) **(Değişik fıkra: RG-6/9/2014-29111)** Maruz kalınan riskin bir repo sözleşmesi veya bir menkul kıymet veya emtia ödünç verme veya ödünç alma işlemi ve kredili menkul kıymet işlemleri kapsamında satılan, devredilen veya ödünç verilen menkul kıymetler veya emtia niteliğinde olduğu durumlarda bu menkul kıymetlerin veya emtianın risk tutarının Kredi Riski Azaltım Tekniklerine İlişkin Tebliğ çerçevesinde artırılmasının öngörülmesi halinde, risk tutarı olarak bu artırımlı değer dikkate alınır.⁵
- (5) Türev finansal araçların risk tutarı, Ek-2'ye uygun olarak tespit edilir ve bu yöntemler için yenileme sözleşmeleri ve diğer netleştirme sözleşmelerinin etkileri de bu tespitte dikkate alınır.
- (6) Beşinci fıkra hükmünün uygulanmasında aşağıda belirtilen sözleşmeler türev finansal araç olarak kabul edilir.
- a) Faiz oranına dayalı sözleşmeler:
 - 1) Tek para birimine dayalı faiz oranı swap işlemleri,

⁵ Yönetmelikle değiştirilmeden önceki hali (RG-6/9/2014-29111): "Maruz kalınan riskin bir repo sözleşmesi veya bir menkul kıymet veya emtia ödünç verme veya ödünç alma işlemi ve kredili menkul kıymet işlemleri kapsamında satılan, devredilen veya ödünç verilen menkul kıymetler veya emtia niteliğinde olduğu durumlarda bu menkul kıymetlerin veya emtianın risk tutarının kredi riski azaltımına ilişkin usul ve esaslar çerçevesinde artırılmasının öngörülmesi halinde, risk tutarı olarak bu artırımlı değer dikkate alınır."

- 2) Baz swap işlemler,
- 3) Vadeli faiz oranı sözleşmeleri,
- 4) Faiz oranı futures sözleşmeleri,
- 5) Satın alınan faiz oranı opsiyonları,
- 6) Benzer nitelikteki diğer sözleşmeler.
- b) Döviz ve altına dayalı sözleşmeler:
 - 1) Çapraz kura dayalı faiz oranı swap işlemleri,
 - 2) Vadeli döviz sözleşmeleri,
 - 3) Döviz futures sözleşmeleri,
 - 4) Satın alınan döviz opsiyonları,
 - 5) Benzer nitelikteki diğer sözleşmeler,
 - 6) Altına dayalı (1) ilâ (5) inci alt bentlerde belirtilenlere benzer nitelikte sözleşmeler.

c) Diğer varlıklara veya endekslere dayalı, (a) bendinin (1) ilâ (5) inci ve (b) bendinin (1) ilâ (4)'üncü alt bentlerinde belirtilenlere benzer nitelikte sözleşmeler. Bu sözleşmeler, (a) veya (b) bentleri kapsamına dahil edilmeyen opsiyonlar, futures sözleşmeleri, vadeli faiz oranı işlemleri ve diğer menkul kıymete dayalı türev işlemler ile döviz kuru, faiz oranı ve getiriye dayalı diğer araçlar, finansal endeksler veya finansal göstergelere dayalı nakit veya teslimle kapatılacak diğer sözleşmeler, nakit veya ilgili varlıkların organize piyasalarda alım satımının yapılması kaydıyla teslimle kapatılacak emtiaya dayalı türev işlemler, swaptionlar, ikinci kuşak türevler ve egzotik türev işlemleri kapsayacaktır.

(7) **(Değişik fıkra: RG-6/9/2014-29111)** Repo işlemleri, menkul kıymetler veya emtia ödünç verme veya ödünç alma işlemleri, takas süresi uzun işlemleri ve kredili menkul kıymet işlemlerinin risk tutarı, Ek-2'ye ya da Kredi Riski Azaltım Tekniklerine İlişkin Tebliğ hükümlerine uygun olarak belirlenir.⁶

(8) **(Değişik fıkra: RG-6/9/2014-29111)** Maruz kalınan riskin fonlanmış kredi korumasına tâbi olduğu hallerde, söz konusu kalem için hesaplanacak risk tutarı, Kredi Riski Azaltım Tekniklerine İlişkin Tebliğe uygun olarak değiştirilebilir.⁷

(9) Beşinci fıkra hükümlerine bakılmaksızın, Kurumca yapılacak değerlendirmeye göre merkezi bir takas kurumu aracılığıyla gerçekleştirilen işlemlere ilişkin risk tutarları; söz konusu takas kurumunun tüm katılımcılardan kaynaklanan karşı taraf kredi risklerinin günlük bazda tam teminatlandırılmış olması şartıyla, Ek-2 İkinci Bölüm altıncı fıkra hükümlerine uygun olarak tespit edilir.

Risklerin Standart Yaklaşım kapsamında sınıflandırılması (Değişik başlık: RG-6/9/2014-29111)⁸

MADDE 6 – (Değişik madde: RG-6/9/2014-29111) (1) Maruz kalınan riskler aşağıdaki şekilde sınıflandırılır.

- a) Merkezi yönetimlerden veya merkez bankalarından alacaklar,
- b) Bölgesel yönetimlerden veya yerel yönetimlerden alacaklar,
- c) İdari birimlerden ve ticari olmayan girişimlerden alacaklar,
- ç) Çok taraflı kalkınma bankalarından alacaklar,
- d) Uluslararası teşkilatlardan alacaklar,
- e) Bankalar ve aracı kurumlardan alacaklar,

⁶ Yönetmelikle değiştirilmeden önceki hali (RG-6/9/2014-29111): "Repo işlemleri, menkul kıymetler veya emtia ödünç verme veya ödünç alma işlemleri, takas süresi uzun işlemleri ve kredili menkul kıymet işlemlerinin risk tutarı, Ek-2'ye ya da kredi riski azaltımına ilişkin usul ve esaslara uygun olarak belirlenir."

⁷ Yönetmelikle değiştirilmeden önceki hali (RG-6/9/2014-29111): "Maruz kalınan riskin fonlanmış kredi korumasına tâbi olduğu hallerde, söz konusu kalem için hesaplanacak risk tutarı, kredi riski azaltımına ilişkin usul ve esaslara uygun olarak değiştirilebilir."

⁸ Yönetmelikle değiştirilmeden önceki hali (RG-6/9/2014-29111): "**Risklerin sınıflandırılması**"

f) Kurumsal alacaklar,
g) Perakende alacaklar,
ğ) Gayrimenkul ipoteğiyle teminatlandırılmış alacaklar,
h) Tahsili gecikmiş alacaklar,
ı) Kurulca riski yüksek olarak belirlenen alacaklar,
i) İpotek teminatlı menkul kıymetler,
j) Menkul kıymetleştirme pozisyonları,
k) Bankalar ve aracı kurumlardan olan kısa vadeli alacaklar ile kısa vadeli kurumsal alacaklar,

l) Kolektif yatırım kuruluşu niteliğindeki yatırımlar,
m) Hisse senedi yatırımları,
n) Diğer alacaklar.

(2) Maruz kalınan riskin birinci fıkranın (g) bendinde atf yapılan perakende alacak sınıfına dahil edilebilmesi için, söz konusu riskin aşağıdaki koşullara uygun olması gerekir;

a) Maruz kalınan riskin gerçek kişilerle ya da KOBİ'lerle ilgili olması,

b) Borçlu müşteriden veya borçlu risk grubundan olan alacak toplamının perakende alacak sınıfına dahil tüm alacakların binde ikisini aşmaması,

c) Brüt tahsili gecikmiş alacaklar dâhil, ikamet amaçlı gayrimenkul ipoteği ile tam teminatlandırılmış alacaklar hariç olmak üzere borçlu müşterinin veya borçlu risk grubunun bankaya ve konsolide edilen finansal kuruluş niteliğindeki bağlı ortaklıklarına olan toplam borç tutarının 2,75 milyon TL'yi geçmemesi gerekir. Bu sınırın hesabında 5 inci maddenin üçüncü fıkrasında belirtilen gayrinakdi krediler ile taahhütler, 5 inci maddenin ikinci fıkrasında belirtilen oranlar uygulandıktan sonraki tutarları üzerinden; hangi hesapta izlendiğine bakılmaksızın türev işlemler pozitif gerçeğe uygun değerleri üzerinden; hangi hesapta izlendiğine bakılmaksızın repo işlemleri, menkul kıymet veya emtia ödünç verme/alma işlemleri pozitif net alacak tutarları üzerinden dikkate alınır. Bankalarca bu bilgilerin edinilmesi için her türlü tedbir alınır.

(3) Yurt dışı banka ve aracı kurumlardan olan alacakların, birinci fıkranın (e) ve (k) bentlerinde atf yapılan risk sınıflarına dahil edilebilmesi için, ilgili alacağın, Kurum veya Sermaye Piyasası Kurulu tarafından uygulanan sermaye yeterliliği düzenlemelerine muadil düzenlemelere tabi kuruluşlardan olması gerekir.

(4) Aşağıda belirtilen varlıklar, birinci fıkranın (m) bendinde belirtilen hisse senedi yatırımları sınıfına dâhil edilir.

a) İkincil alacak niteliğinde olan ve borçlanma aracı olmayan menkul kıymetler,

b) Ekonomik özellikleri (a) bendinde tanımlanan alacaklara benzeyen borçlanma araçları, ortaklık payları ile türev finansal araçlar.

(5) Menkul kıymetler, perakende alacak sınıfına dahil edilemez.

(6) Perakende asgari finansal kiralama alacaklarının bugünkü değeri, perakende alacak olarak sınıflandırılır.

(7) Birinci fıkranın (a) ilâ (m) bentlerinde yer alan risk sınıflarına dahil edilmeyen alacaklar söz konusu fıkranın (n) bendinde yer alan "Diğer Alacaklar" altında sınıflandırılır.

(8) **(Eklenen fıkra: RG-5/9/2013-28756)**⁽¹⁾ Fazla ödenen vergiler, cari dönem vergi varlığı olarak değerlendirilerek Ek-1 kapsamında merkezi yönetimden alacaklar risk sınıfına dahil edilir.⁹

⁹ Yönetmelikle değiştirilmeden önceki hali **(RG-6/9/2014-29111)**: "(1) Maruz kalınan riskler aşağıdaki şekilde sınıflandırılır:

- a) Merkezi yönetimlerden veya merkez bankalarından şarta bağlı olan ve olmayan alacaklar,
b) Bölgesel yönetimlerden veya yerel yönetimlerden şarta bağlı olan ve olmayan alacaklar,
c) İdari birimlerden ve ticari olmayan girişimlerden şarta bağlı olan ve olmayan alacaklar,
ç) Çok taraflı kalkınma bankalarından şarta bağlı olan ve olmayan alacaklar,

Risk ağırlıklı tutarların Standart Yaklaşım kapsamında hesaplanması¹⁰ (Değişik başlık: RG-6/9/2014-29111)

MADDE 7 – (1) Aşağıda belirtilenler için risk ağırlıklı tutar hesaplanmaz:

a) Alım satım hesabındaki kalemler,

b) Bankaların Özkaynaklarına İlişkin Yönetmelikte sermayeden indirilen değer olarak dikkate alınan tutarlar.

(2) Risk ağırlıklı tutarların hesaplanmasında, risk tutarlarına Ek-1 hükümlerine uygun olarak risk ağırlıkları uygulanır. Risk ağırlıklarının uygulanmasında, ilgili risk kaleminin gruplandırıldığı sınıf ve Ek-1'de belirtilen kredi kalitesi kademesi dikkate alınır. Kredi kalitesi, KDK'larca ya da Ek-1'de tanımlanan ihracat kredi kuruluşlarının kredi derecelendirmelerine göre tespit edilir.

(3) Bankalar ve aracı kurumlardan kaynaklanan risk ağırlıklı tutarların hesaplanmasında Ek-1'e uygun biçimde, bu kuruluşların kredi kalitesine dayanan yöntem uygulanır.

(4) **(Değişik fıkra: RG-6/9/2014-29111)** İkinci fıkra hükümlerine bakılmaksızın, maruz kalınan riskin kredi korumasına tâbi olduğu hallerde, ilgili kaleme uygulanacak risk ağırlığı Kredi Riski Azaltım Tekniklerine İlişkin Tebliğ hükümlerine uygun olarak değiştirilebilir.¹¹

(5) **(Değişik fıkra: RG-6/9/2014-29111)** Menkul kıymetleştirme pozisyonları için risk ağırlıklı tutarlar ve risk ağırlıklı tutarların hesaplanmasında dikkate alınacak kredi riski

d) Uluslararası teşkilatlardan şarta bağlı olan ve olmayan alacaklar,

e) Bankalar ve aracı kurumlardan şarta bağlı olan ve olmayan alacaklar,

f) Şarta bağlı olan ve olmayan kurumsal alacaklar,

g) Şarta bağlı olan ve olmayan perakende alacaklar,

ğ) Şarta bağlı olan ve olmayan gayrimenkul ipoteğiyle teminatlandırılmış alacaklar,

h) Tahsili gecikmiş alacaklar,

ı) Kurulca riski yüksek olarak belirlenen alacaklar,

i) İpotek teminatlı menkul kıymetler,

j) Menkul kıymetleştirme pozisyonları,

k) Bankalar ve aracı kurumlardan olan kısa vadeli alacaklar ile kısa vadeli kurumsal alacaklar,

l) Kolektif yatırım kuruluşu niteliğindeki yatırımlar,

m) Diğer alacaklar.

(2) Maruz kalınan riskin birinci fıkranın (g) bendinde atf yapılan perakende alacak sınıfına dahil edilebilmesi için, söz konusu riskin aşağıdaki koşullara uygun olması gerekir;

a) Maruz kalınan riskin gerçek kişilerle ya da KOBİ'lerle ilgili olması,

b) Borçlu müşteriden veya borçlu risk grubundan olan alacak toplamının perakende alacak sınıfına dahil tüm alacakların binde ikisini aşmaması,

c) Brüt tahsili gecikmiş alacaklar dâhil, şarta bağlı olan ve olmayan ikamet amaçlı gayrimenkul ipoteği ile tam teminatlandırılmış alacaklar hariç olmak üzere borçlu müşterinin veya borçlu risk grubunun bankaya, ana ortaklığa ve bağlı ortaklıklarına olan toplam borç tutarının iki milyon TL'yi geçmemesi gerekir. Bu sınırın hesabında bilanço dışı işlemler kredi dönüşüm oranları uygulandıktan sonraki tutarları üzerinden dikkate alınır. Bankalarca bu bilgilerin edinilmesi için her türlü tedbir alınır.

(3) Maruz kalınan riskin birinci fıkranın (e) ve (k) bentlerinde atf yapılan alacak sınıflarına dahil edilebilmesi için, ilgili alacağın, Kanuna veya 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanununa tabi bankalar ve aracı kurumlardan ya da Kurum veya Sermaye Piyasası Kurulu tarafından uygulanan sermaye yeterliliğine muadil sermaye yeterliliği uygulamasına tabi yurtdışı bankalar ve aracı kurumlardan olması gerekir.

(4) Menkul kıymetler, perakende alacak sınıfına dahil edilemez.

(5) Perakende asgari finansal kiralama alacaklarının bugünkü değeri, perakende alacak sınıfına dahil edilebilir.

(6) Birinci fıkranın (a) ilâ (l) bentlerinde yer alan risk sınıflarına dahil edilmeyen alacaklar söz konusu fıkranın (m) bendinde yer alan "Diğer Alacaklar" altında sınıflandırılır.

(7) **(Ek: RG-5/9/2013-28756)⁽¹⁾** Fazla ödenen vergiler, cari dönem vergi varlığı olarak değerlendirilerek Ek-1 kapsamında merkezi yönetimden alacaklar risk sınıfına dahil edilir."

¹⁰ Yönetmelikle değiştirilmeden önceki hali **(RG-6/9/2014-29111): "Risk ağırlıklı tutarların hesaplanması"**

¹¹ Yönetmelikle değiştirilmeden önceki hali **(RG-6/9/2014-29111): "İkinci fıkra hükümlerine bakılmaksızın, maruz kalınan riskin kredi korumasına tâbi olduğu hallerde, ilgili kaleme uygulanacak risk ağırlığı kredi riski azaltımına ilişkin usul ve esaslara uygun olarak değiştirilebilir."**

azaltımı 28/6/2012 tarihli ve 28337 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Menkul Kıymetleştirmeye İlişkin Risk Ağırlıklı Tutarların Hesaplanması Hakkında Tebliğ uyarınca belirlenir.¹²

(6) Bu Yönetmelik hükümleri çerçevesinde herhangi bir risk ağırlığı belirlenmemiş risk kalemlerine yüzde yüz risk ağırlığı uygulanır.

(7) Bankalar ana ortaklıkları, bağlı ortaklıkları veya ana ortaklıklarının bağlı ortaklıkları nedeniyle maruz kaldıkları riskleri, söz konusu ortaklıkların ana ve katkı sermayelerinde artışa neden olanlar hariç olmak üzere, aşağıda (a) ilâ (d) bentlerinde sayılan koşulların yerine getirilmesi şartıyla bu maddenin ikinci fıkrasında belirtilen uygulamadan muaf tutarak söz konusu risklere yüzde sıfır risk ağırlığı uygular:

a) **(Değişik bent: RG-6/9/2014-29111)** Karşı tarafın, bir banka, aracı kurum veya Kurum denetimine tabi finansal kuruluş olması gerekir.¹³

b) Karşı tarafın, tam konsolidasyon yöntemiyle bankayla aynı konsolidasyona dahil edilmesi şarttır.

c) **(Mülga bent: RG-6/9/2014-29111)**¹⁴

ç) Karşı tarafın Türkiye'de kurulmuş olması gerekir.

d) Karşı taraftan bankaya özkaynakların anında transfer edilmesinde ya da borçların geri ödenmesinde, uygulama açısından veya yasal olarak önemli bir engelin bulunmaması ya da böyle bir engelin öngörülmemesi gerekir.

İKİNCİ BÖLÜM

Piyasa Riskine Esas Tutarın Hesaplanması

Alım satım hesapları

MADDE 8 – (1) Finansal araçların ve emtianın, alım satım hesaplarına ilişkin tanıma uysa dahi, alım satım hesaplarına dahil edilebilmesi için bunların alım satım işlemine konu edilmelerine yönelik herhangi bir kısıtlama bulunmaması veya riskten koruma sağlanabilir olması gerekir.

(2) Ek-3 Birinci Bölüm hükümlerine uygun olarak, alım satım amacı, ilgili pozisyon veya portföyün yönetilmesi için bankalarca belirlenen ve uygulanan strateji, politika ve prosedürlere dayandırılmalıdır.

(3) Bankalar, alım satım hesaplarının yönetilmesi amacıyla, Ek-3 İkinci ve Dördüncü Bölüm hükümlerine uygun sistem ve kontroller kurmak ve işletmekle yükümlüdür.

(4) Dahili riskten koruma işlemlerinin alım satım hesaplarına dahil edilmesi halinde Ek-3 Üçüncü Bölüm hükümleri uygulanır.

Piyasa riskine esas tutar

MADDE 9 – (1) Piyasa riskine esas tutar, risk ölçüm modelleri veya standart metot ile hesaplanır.

(2) Kurum tarafından kullanımına izin verilen bir risk ölçüm modeli bulunmayan, risk ölçüm modeli Kurumca yeterli görülmeyen ya da modellerinin yeterliliğinin ve güvenilirliğinin kaybolduğuna Kurumca kanaat getirilen bankalarca piyasa riskine esas tutar,

¹² Yönetmelikle değiştirilmeden önceki hali **(RG-6/9/2014-29111)**: "Menkul kıymetleştirme pozisyonları için risk ağırlıklı tutarlar ve risk ağırlıklı tutarların hesaplanmasında dikkate alınacak kredi riski azaltım tekniklerine ilişkin usul ve esaslar Kurulca belirlenir."

¹³ Yönetmelikle değiştirilmeden önceki hali **(RG-6/9/2014-29111)**: "a) Karşı tarafın, bir banka, aracı kurum veya finansal kuruluş, varlık yönetim şirketi veya destek hizmeti kuruluşu olması gerekir."

¹⁴ Yönetmelikle değiştirilmeden önceki hali **(RG-6/9/2014-29111)**: "c) Karşı tarafın bankayla aynı risk değerlendirme, ölçüm ve kontrol prosedürlerine tâbi olması gerekir."

standart metoda göre hesaplanan genel piyasa riski, kur riski, spesifik risk, emtia riski, takas riski, karşı taraf kredi riski ve opsiyonlardan kaynaklanan piyasa riski için gerekli sermaye yükümlülükleri toplamının onikibuçuk ile çarpılması suretiyle bulunur.

(3) Kurum tarafından kullanımına izin verilen bir risk ölçüm modeli bulunan bankalarca piyasa riskine esas tutar, riske maruz değere dayalı sermaye yükümlülüğünün onikibuçuk ile çarpılması suretiyle bulunur.

(4) Piyasa riskine esas tutarın hesaplanmasında risk ölçüm modeli kullanımına ve risk ölçüm modeli ile piyasa riskinin hesaplanmasına ilişkin usul ve esaslar ile opsiyonlardan kaynaklanan piyasa riski için standart metoda göre sermaye yükümlülüğünün hesaplanmasına ilişkin usul ve esaslar Kurulca belirlenir.

(5) Opsiyonlardan kaynaklanan piyasa riski için sermaye yükümlülüğünün hesaplanmasında; varant bir opsiyon işlemi olarak ve ihraç edilen varantın senet metni de opsiyon sözleşmesi olarak kabul edilir.

Pozisyon oluşturulmasına ilişkin özel durumlar

MADDE 10 – (1) Faiz oranı futures sözleşmelerinin, forward faiz oranı sözleşmelerinin ve getirisi faiz oranıyla ilişkilendirilmiş menkul kıymetlerin alım satımına ilişkin vadeli taahhütlerin, uzun ve kısa pozisyonların birleşimlerinden oluştuğu kabul edilir. Bu kapsamda, bir faiz oranı futures sözleşmesine ilişkin bir uzun pozisyonun;

a) Faiz oranı futures sözleşmesinin teslim tarihinde vadesi dolan bir borçlanma ile

b) Vadesi ilgili faiz oranı futures sözleşmesinin vadesine eşit olan bir varlık yatırımının veya sözleşmenin dayanağını oluşturan varlığa ilişkin nominal pozisyonun

bileşiminden oluştuğu kabul edilir. Aynı şekilde, forward faiz oranı sözleşmesine ilişkin bir kısa pozisyonun; vade tarihi, teslim tarihi ve sözleşme süresi toplamına eşit olan bir uzun pozisyon ile vadesi teslim tarihine eşit olan bir kısa pozisyondan oluştuğu kabul edilir. Faiz oranı futures sözleşmeleri ile forward faiz oranı sözleşmelerine ilişkin spesifik risk için sermaye yükümlülüğü hesaplanmasında borçlanma ve varlık yatırımı, 13 üncü maddede yer alan tablodaki birinci kategoriye dahil edilir. Getirisi faiz oranıyla ilişkilendirilmiş menkul kıymet satın alma taahhüdü, vadesi teslim tarihi olan bir borçlanma ile menkul kıymete ilişkin bir uzun (spot) pozisyonun birleşimi olarak dikkate alınır. Spesifik risk hesaplamasında borçlanma, 13 üncü maddedeki tabloda yer alan birinci kategoriye, menkul kıymet ise ilgili kategoriye dâhil edilir. Bu fıkranın uygulanmasında, uzun pozisyon, bankanın ileri bir tarihte alacağı faiz oranını şimdiden sabitlediği pozisyon, kısa pozisyon ise, bankanın ileri bir tarihte ödeyeceği faiz oranını şimdiden sabitlediği bir pozisyon anlamına gelir.

(2) Konusu faiz oranları, getirisi faiz oranıyla ilişkilendirilmiş menkul kıymetler, hisse senetleri, hisse senedi endeksleri, finansal futures sözleşmeleri, swap işlemleri ve döviz olan opsiyonların delta eşdeğerleri, sözleşmeye dayanak teşkil eden eş nitelikteki menkul kıymetlerdeki veya türev işlemlerdeki pozisyonlar ile netleştirilebilir.

(3) Faiz oranı riski açısından swap işlemleri, bilanço içi finansal araçlarla aynı şekilde değerlendirilir. Bu kapsamda, değişken oranda faiz tahsil edilen ve sabit faiz ödenen bir swap işlemi, yeniden fiyatlama tarihine kadar olan vadede değişken faiz oranı üzerinden uzun pozisyon ve swap sözleşmesi ile aynı vadede sabit faiz oranı üzerinden kısa pozisyon olarak dikkate alınır.

(4) Bir ilâ üçüncü fıkralarda belirtilen türev finansal araçlara ilişkin faiz oranı riskini, iskonto edilmiş nakit akışını temel alarak yöneten ve piyasa fiyatına göre değerlendirme yapan bankalar, söz konusu fıkralarda belirtilen pozisyonların hesaplanmasında duyarlılık analizi modellerini kullanabilir ve bu modelleri vadesine kalan süre boyunca dönemler itibarıyla itfaya tâbi tutulan herhangi bir varlık için uygulayabilir. Söz konusu modelin kurulumu ve kullanılması Kurulun iznine tabidir. Model, faiz oranındaki değişikliklere karşı varlığa ilişkin nakit akışlarıyla aynı duyarlılığı gösteren pozisyonlar üretmelidir. Söz konusu duyarlılık, 11

inci maddenin beşinci fıkrasındaki tabloda yer alan her bir vade dilimi için en az bir duyarlılık noktası belirlenerek ve getiri eğrisindeki faiz oranı seviyelerindeki değişimler dikkate alınarak belirlenmelidir. Bu pozisyonlar, getirisi faiz oranı ile ilişkilendirilmiş finansal araçlara ilişkin genel piyasa riski için sermaye yükümlülüğü hesaplamasına dâhil edilir.

(5) Dördüncü fıkrada belirtilen modelleri kullanmayan bankalar, Kurumdan alınacak onaya bağlı olarak asgari aşağıdaki şartları taşıyan türev finansal araçlara ilişkin her bir pozisyonu tam bir mahsup işlemine tabi tutar:

- Pozisyonların aynı değerde olması ve aynı para birimi cinsinden ifade edilmesi,
- Değişken faizli pozisyonlar için referans faiz oranlarının veya sabit faizli pozisyonlar için kupon faizlerinin büyük ölçüde eşleşmesi,
- Değişken faizli pozisyonlar için yeniden fiyatlama tarihi veya sabit faizli pozisyonlar için vadeye kalan sürenin:

- Bir aydan daha kısa olanlar için yeniden fiyatlama tarihi veya vadesi aynı gün olması,
- Bir ay ile bir yıl arasında olanlar için yeniden fiyatlama tarihi veya vadesi yedi gün içinde olması,
- Bir yıldan daha uzun olanlar için yeniden fiyatlama tarihi veya vadesi 30 gün içinde olması.

(6) Repo sözleşmeleri ile menkul kıymet ödünç işlemlerinde devredilen ve alım satım hesapları kapsamında yer alan menkul kıymetler, devreden taraflarca piyasa riski kapsamında sermaye yükümlülükleri hesaplamasında dikkate alınır.

Getirisi faiz oranı ile ilişkilendirilmiş finansal araçlara ilişkin genel piyasa riski için sermaye yükümlülüğünün standart metot ile hesaplanması

MADDE 11 – (1) Bankanın alım satım hesapları içinde yer alan getirisi faiz oranı ile ilişkilendirilmiş finansal araçlara ilişkin faiz oranındaki değişikliklerden kaynaklanabilecek genel piyasa riski, vadeye veya Kurumdan izin alınması koşuluyla durasyona dayalı olarak hesaplanır. Durasyona dayalı hesaplama yapma izni alan bankalar bir daha vadeye dayalı hesaplama yapamazlar.

(2) Vadeye dayalı hesaplama, üç ila onbirinci fıkralarda belirtildiği şekilde gerçekleştirilir.

(3) Beşinci fıkrada yer alan vade merdiveni tablosu, Kurumca belirlenecek her bir para cinsinin Türk Lirası karşılığı bazında ayrı ayrı düzenlenir.

(4) Sabit faizli menkul kıymetler, vadeye kalan sürelerine göre, değişken faizli menkul kıymetler ise yeniden fiyatlama tarihine kalan sürelerine göre beşinci fıkrada yer alan vade merdiveni tablosundaki vade dilimlerinden uygun olanına yerleştirilir.

(5) Bankalar, getirisi faiz oranı ile ilişkilendirilmiş finansal araçları, kupon ödemesi yüzde üçün üstünde ve altında olanlar olarak ayırarak, bunlara ilişkin 12 nci madde çerçevesinde netleştirilmiş pozisyonları aşağıdaki vade merdiveni tablosundaki uygun sütuna yerleştirir ve bunların her birini, tablonun 4 üncü sütununda belirtilen oranlarla vade dilimlerine göre ağırlıklandırır. Aynı vade dilimindeki ağırlıklandırılmış toplam kısa ve toplam uzun pozisyonlardan mutlak değer olarak küçük olanı üzerinden yüzde on dikey sermaye yükümlülüğü hesaplanır.

Zaman Aralığı	Vade Dilimi		Risk ağırlığı (%)	Varsayılan Faiz Oranı Değişimi (%)
	Yıllık kupon oranı Yüzde Üç veya Daha Büyük	Yıllık kupon oranı Yüzde Üçten Küçük		
1	≤ 1 ay	≤ 1 ay	0,00	-
	> 1 ay ≤ 3 ay	> 1 ay ≤ 3 ay	0,20	1,00
	> 3 ay ≤ 6 ay	> 3 ay ≤ 6 ay	0,40	1,00
	> 6 ay ≤ 12 ay	> 6 ay ≤ 12 ay	0,70	1,00

2	$> 1 \text{ yıl} \leq 2 \text{ yıl}$	$> 1,0 \text{ yıl} \leq 1,9 \text{ yıl}$	1,25	0,90
	$> 2 \text{ yıl} \leq 3 \text{ yıl}$	$> 1,9 \text{ yıl} \leq 2,8 \text{ yıl}$	1,75	0,80
	$> 3 \text{ yıl} \leq 4 \text{ yıl}$	$> 2,8 \text{ yıl} \leq 3,6 \text{ yıl}$	2,25	0,75
3	$> 4 \text{ yıl} \leq 5 \text{ yıl}$	$> 3,6 \text{ yıl} \leq 4,3 \text{ yıl}$	2,75	0,75
	$> 5 \text{ yıl} \leq 7 \text{ yıl}$	$> 4,3 \text{ yıl} \leq 5,7 \text{ yıl}$	3,25	0,70
	$> 7 \text{ yıl} \leq 10 \text{ yıl}$	$> 5,7 \text{ yıl} \leq 7,3 \text{ yıl}$	3,75	0,65
	$> 10 \text{ yıl} \leq 15 \text{ yıl}$	$> 7,3 \text{ yıl} \leq 9,3 \text{ yıl}$	4,50	0,60
	$> 15 \text{ yıl} \leq 20 \text{ yıl}$	$> 9,3 \text{ yıl} \leq 10,6 \text{ yıl}$	5,25	0,60
	$> 20 \text{ yıl}$	$> 10,6 \text{ yıl} \leq 12,0 \text{ yıl}$	6,00	0,60
		$> 12,0 \text{ yıl} \leq 20,0 \text{ yıl}$	8,00	0,60
	$> 20 \text{ yıl}$	12,50	0,60	

(6) Her bir vade dilimi için tek bir net pozisyon bulunması amacıyla bütün vade dilimlerindeki kısa ve uzun pozisyonlar netleştirilir. Vade dilimlerinin net kısa ve uzun pozisyonları, her üç zaman aralığı için ayrı ayrı toplanır ve aynı zaman aralığı içinde ters yönlü pozisyonlar olması durumunda, bunların mutlak değer olarak küçük olanının mutlak değeri üzerinden I. zaman aralığı için yüzde kırk, II. ve III. zaman aralığı için yüzde otuz oranında Yatay Sermaye Gereksinimi-I hesaplanır.

(7) Üç zaman aralığı içindeki kısa ve uzun pozisyonlar netleştirilerek her bir zaman aralığı için net pozisyonlar elde edilir.

(8) Birbirine komşu zaman aralıklarında ters yönde pozisyonlar söz konusu ise bunlardan mutlak değer olarak küçük olanının mutlak değeri üzerinden yüzde kırk Yatay Sermaye Gereksinimi-II hesaplanır.

(9) Birbirine komşu zaman aralıklarında ters yönlü pozisyonların bulunması nedeniyle denkleşen ve Yatay Sermaye Gereksinimi-II hesaplanan zaman aralığı pozisyonları netleştirilir. Eğer I ve II. Zaman Aralıkları netleştirilmişse bulunan yeni pozisyon değeri Zaman Aralığı I'nin pozisyonu; II ve III. Zaman Aralıkları netleştirilmişse bulunan yeni pozisyon Zaman Aralığı III'ün pozisyonu olarak kabul edilir. Zaman Aralığı I ve III'e ait pozisyonların her ikisi de aynı yönde pozisyonlar ise toplamalarının mutlak değeri üzerinden yüzde yüz, biri kısa diğeri uzun pozisyon ise mutlak değeri küçük olanın mutlak değeri üzerinden yüzde yüzelli, her iki pozisyonun netleştirilmesinden elde edilen pozisyonun mutlak değeri üzerinden de yüzde yüz oranında Yatay Sermaye Gereksinimi-III hesaplanır.

(10) Vade merdiveni tablosundaki tüm vade dilimlerinde veya zaman aralıklarında aynı yönde pozisyon bulunması durumunda bunların toplamının mutlak değeri üzerinden Yatay Sermaye Gereksinimi-III hesaplanır.

(11) Dikey ve yatay sermaye gereksinimleri toplamı, getirisi faiz oranı ile ilişkilendirilmiş finansal araçlara ilişkin genel piyasa riski için gerekli olan sermaye yükümlülüğünü gösterir.

(12) Durasyona dayalı hesaplama, onüç ila yirminci fıkralarda belirtildiği şekilde gerçekleştirilir.

(13) Durasyona dayalı hesaplamada, sabit faizli menkul kıymetlerin gerçeğe uygun değeri üzerinden getiri oranı hesaplanır. Söz konusu oran, o aracın varsayılan iskonto oranıdır. Değişken faizli araçlarda getiri oranı, araçların gerçeğe uygun değeri üzerinden yeniden fiyatlandırma tarihi dikkate alınarak hesaplanır.

(14) Borçlanma araçlarının düzeltilmiş durasyonu aşağıdaki formül vasıtasıyla hesaplanır.

$$\text{Düzeltilmiş Durasyon} = \frac{D}{(1+r)}$$

$$D = \frac{\sum_{t=1}^n \frac{t \cdot C_t}{(1+r)^t}}{\sum_{t=1}^n \frac{C_t}{(1+r)^t}}$$

Bu formülde:

D = Durasyonu,

r = Önüçüncü fıkrada belirtilen getiri oranını,

C_t = t zamanındaki nakit akışını,

m = Vadeye kadar yapılacak nakit akış sayısını

ifade eder.

(15) Bankalar, getirisi faiz oranıyla ilişkilendirilmiş finansal araçlarını, düzeltilmiş durasyonlarına göre aşağıdaki tablodaki uygun zaman aralığına yerleştirir.

Zaman Aralığı	Düzeltilmiş Durasyon (yıl)	Varsayılan Faiz Oranı Değişimi (%)
1	0 < ve ≤ 1,0	1,0
2	1,0 < ve ≤ 3,6	0,85
3	3,6 <	0,7

(16) Her bir aracın durasyon ağırlıklı pozisyonu, ilgili aracın gerçeğe uygun değeri ile düzeltilmiş durasyonu ve söz konusu durasyona ilişkin varsayılan faiz oranı değişiminin çarpılması suretiyle hesaplanır.

(17) Her bir zaman aralığına tekabül eden durasyon ağırlıklı uzun ve kısa pozisyonlar hesaplanır. Her bir zaman aralığı için, durasyon ağırlıklı kısa pozisyonla durasyon ağırlıklı uzun pozisyon tutarlarından mutlak değer olarak küçük olanı üzerinden yüzde iki oranında Yatay Sermaye Gereksinimi-I hesaplanır.

(18) Her bir zaman aralığı içindeki durasyon ağırlıklı kısa ve uzun pozisyonlar netleştirilerek her bir zaman aralığı için net durasyon ağırlıklı pozisyonlar elde edilir. Birbirine komşu zaman aralıklarında ters yönde pozisyonlar söz konusu ise bunlardan mutlak değer olarak küçük olanının mutlak değeri üzerinden yüzde kırk oranında Yatay Sermaye Gereksinimi-II hesaplanır.

19) Birbirine komşu zaman aralıklarında ters yönlü pozisyonların bulunması nedeniyle denkleşen ve Yatay Sermaye Gereksinimi-II hesaplanan zaman aralığı pozisyonları netleştirilir. Eğer I ve II. Zaman Aralıkları netleştirilmişse bulunan yeni pozisyon değeri Zaman Aralığı I'in pozisyonu; II ve III. Zaman Aralıkları netleştirilmişse bulunan yeni pozisyon Zaman Aralığı III'ün pozisyonu olarak kabul edilir. Bu şekilde bulunan Zaman Aralığı I ve III'e ait pozisyonların her ikisi de aynı yönde pozisyonlar ise toplamalarının mutlak değeri üzerinden yüzde yüz, biri kısa diğeri uzun pozisyon ise mutlak değeri küçük olanın mutlak değeri üzerinden yüzde yüz elli, her iki pozisyonun netleştirilmesinden elde edilen pozisyonun mutlak değeri üzerinden de yüzde yüz oranında Yatay Sermaye Gereksinimi-III hesaplanır.

(20) Yatay sermaye gereksinimlerinin toplamı, getirisi faiz oranı ile ilişkilendirilmiş finansal araçlara ilişkin genel piyasa riski için gerekli olan sermaye yükümlülüğünü gösterir.

Netleştirme

MADDE 12 – (1) Aynı hisse senedi, getirisi faiz oranı ile ilişkilendirilmiş finansal araçlar ve dönüştürülebilir araçlar ile eş nitelikteki futures sözleşmeleri ve delta eşdeğerleri çerçevesinde opsiyonlara ilişkin uzun (kısa) pozisyonların kısa (uzun) pozisyonlardan fazla olan kısmı, bankaların söz konusu araçların her birindeki net pozisyonu olarak dikkate alınır. Net pozisyonun hesaplanmasında, türev finansal araçlardaki pozisyonlar, 10 uncu maddede açıklandığı gibi, işleme konu olan (veya sözleşmede yer alan) menkul kıymetlere ilişkin pozisyonlar olarak dikkate alınabilir. 13 üncü madde kapsamında spesifik riskin hesaplanmasında, bankaların kendi ihraç ettiği borçlanma araçlarındaki yatırımları dikkate alınmaz.

(2) Kurumca belirli bir dönüştürülebilir aracın başka bir araca dönüşme olasılığının dikkate alındığı bir yaklaşım uygulanmadığı sürece veya dönüşmenin neden olabileceği zararın karşılanması amacıyla yönelik bir sermaye yükümlülüğü öngörülmedikçe, bir dönüştürülebilir araç ile bu aracın dayanağını teşkil eden araca ilişkin mahsup pozisyonu arasında herhangi bir netleştirme yapılamaz.

(3) İşaretlerine bakılmaksızın tüm net pozisyonlar, toplulaştırılmadan önce, bankanın günlük değerlendirme kuru üzerinden değerlendirilerek bankanın raporlamada kullandığı para birimi cinsinden ifade edilir.

Getirisi faiz oranı ile ilişkilendirilmiş finansal araçlara ilişkin spesifik risk için sermaye yükümlülüğünün standart metot ile hesaplanması

MADDE 13 – (1) Alım satım hesapları içerisinde yer alan getirisi faiz oranı ile ilişkilendirilmiş finansal araçlara ilişkin spesifik risk için sermaye yükümlülüğü tutarı; bu fıkra uyarınca hesaplanacak menkul kıymetleştirme pozisyonları hariç olmak üzere alım satım hesapları içerisinde yer alan getirisi faiz oranı ile ilişkilendirilmiş finansal araçlara ilişkin spesifik risk için sermaye yükümlülüğünün, dokuzuncu fıkra uyarınca hesaplanacak menkul kıymetleştirilen pozisyonlara ilişkin spesifik risk için sermaye yükümlülüğünün ve onuncu fıkra uyarınca hesaplanacak korelasyon alım satım portföyü için spesifik risk sermaye yükümlülüğü tutarlarının toplanması suretiyle bulunur. Menkul kıymetleştirme pozisyonları hariç olmak üzere alım satım hesapları içerisinde yer alan getirisi faiz oranı ile ilişkilendirilmiş finansal araçların 12 nci madde çerçevesinde netleştirilmiş pozisyonları aşağıdaki tabloda yer alan spesifik risk sermaye yükümlülüğü oranları ile ağırlıklandırılır. Bu ağırlıklandırmada kullanılacak spesifik risk sermaye yükümlülüğü oranının tespitinde, pozisyonların ihraççı/borçlu, kredi kalitesi kademesi ve kalan vade yapıları dikkate alınarak ve aşağıdaki tablo kullanılarak belirlenecek kategoriye karşılık gelen oranlar esas alınır. Menkul kıymetleştirme pozisyonları hariç olmak üzere alım satım hesapları içerisinde yer alan getirisi faiz oranı ile ilişkilendirilmiş finansal araçlara ilişkin spesifik risk için sermaye yükümlülüğü tutarı, uzun veya kısa olmalarına bakılmaksızın, her bir net pozisyonun spesifik risk sermaye yükümlülüğü oranı ile ağırlıklandırılmış tutarlarının mutlak değerleri üzerinden toplanması suretiyle hesaplanır. Bu fıkra ile dokuzuncu fıkra ve de onuncu fıkranın (a) bendi uygulamasında, net pozisyon bazında hesaplanan spesifik risk için sermaye yükümlülüğü tutarı bu net pozisyonun değerini aşamaz. Kısa pozisyon için bu sınır, işleme konu olan menkul kıymetin temerrüt riskinden arındırılmış değerine ulaşması halinde ortaya çıkacak değişim tutarıdır.

Kategoriler	Spesifik Risk Sermaye Yükümlülüğü (%)
-Merkezi yönetimler tarafından ihraç veya garanti edilen ya da merkez bankaları, uluslararası teşkilatlar, çok taraflı kalkınma bankaları veya bölgesel veya yerel yönetimler tarafından ihraç edilen ve Ek-1 kapsamında yüzde sıfır risk ağırlığına tabi olan ya da kredi kalitesi kademesi "1" olan borçlanma araçları.	0
- Merkezi yönetimler tarafından ihraç veya garanti edilen ya da merkez bankaları, uluslararası teşkilatlar, çok taraflı kalkınma bankaları veya bölgesel veya yerel yönetimler tarafından ihraç edilen ve Ek-1 kapsamında kredi kalitesi kademesi "2" veya "3" olan borçlanma araçları. - Bankalar ve aracı kurumlar tarafından ihraç veya garanti edilen ve Ek-1 kapsamında kredi kalitesi kademesi "1", "2" veya "3" olan borçlanma araçları. - Şirketler tarafından ihraç veya garanti edilen ve Ek-1 kapsamında kredi kalitesi kademesi "1", "2" veya "3" kapsamına girecek olan borçlanma araçları. Dördüncü fıkrada tanımlanan diğer nitelikli araçlar.	Nihai vadeye kalan süre 6 ay veya daha kısa ise 0,25 Nihai vadeye kalan süre 6 aydan daha uzun fakat 24 ay da dâhil 24 aya kadar ise 1,00 Nihai vadeye kalan süre 24 aydan daha uzun ise 1,60
- Merkezi yönetimler tarafından ihraç veya garanti edilen ya da merkez bankaları, uluslararası teşkilatlar, çok taraflı kalkınma bankaları, bölgesel veya yerel yönetimler veya bankalar ve aracı kurumlar tarafından ihraç edilen ve Ek-1 kapsamında kredi kalitesi kademesi "4" veya "5" olan borçlanma araçları. - Şirketler tarafından ihraç veya garanti edilen ve Ek-1 kapsamında kredi kalitesi kademesi "4" olan borçlanma araçları. - (Değişik cümle: RG-6/9/2014-29111) Bir KDK tarafından verilen bir kredi derecesi bulunmayan araçlar. ¹⁵	8
- Merkezi yönetimler tarafından ihraç veya garanti edilen ya da merkez bankaları, uluslararası teşkilatlar, çok taraflı kalkınma bankaları, bölgesel veya yerel yönetimler veya bankalar veya aracı kurumlar tarafından ihraç edilen ve Ek-1 kapsamında kredi kalitesi kademesi "6" olan borçlanma araçları. - Şirketler tarafından ihraç veya garanti edilen ve Ek-1 kapsamında kredi kalitesi kademesi "5" veya "6" olan borçlanma araçları.	12

(2) Nitelikli olmayan bir ihraççının ihraç ettiği araçlara, yukarıda yer alan tablo kapsamında yüzde sekiz veya yüzde oniki oranında spesifik risk için sermaye yükümlülüğü uygulanır. Kurum, söz konusu araçlara daha yüksek bir oran uygulanmasını ve/veya bu

¹⁵ Yönetmelikle değiştirilmeden önceki hali (RG-6/9/2014-29111): "Yetkili bir KDK tarafından verilen bir kredi derecesi bulunmayan araçlar."

araçlar ile diğer borçlanma araçları arasındaki genel piyasa riskinin kapsamının tanımlanması amacıyla mahsup işlemi yapılmamasını isteyebilir.

(3) Alım satım hesapları dışında sınıflandırılmaları halinde, Bankaların Özkaynaklarına İlişkin Yönetmelik çerçevesinde sermayeden indirilecek veya 7 nci maddenin beşinci fıkrası uyarınca belirlenen usul ve esaslar uyarınca yüzde binikiyüzelli oranında risk ağırlığına tabi olacak alım satım hesaplarında yer alan menkul kıymetleştirme pozisyonları, en az bu uygulamalarda belirlenen kadar bir sermaye yükümlülüğüne tâbi tutulur. Derecelendirilmemiş likidite kredisi tahsis taahhüdü, en az 7 nci maddenin beşinci fıkrası uyarınca belirlenen usul ve esaslarda öngörülen kadar bir sermaye yükümlülüğüne tâbidir.

(4) Birinci fıkranın uygulanmasında, nitelikli araçlar şunlardır:

a) 4 üncü maddenin üçüncü fıkrasında belirtilen eşleştirme sürecinde asgari olarak yatırım yapılabilir seviyeye tekabül eden bir kredi kalitesi kademesine eşlenen varlıklara ilişkin uzun ve kısa pozisyonlar,

b) **(Değişik bent: RG-6/9/2014-29111)** Bir KDK tarafından derecelendirilmemiş ve aşağıdaki koşulları taşıyan varlıklara ilişkin uzun ve kısa pozisyonlar;¹⁶

1) Bu varlıkların banka tarafından yeterince likit olarak değerlendirilmesi,

2) Banka tarafından bu varlıkların kredi kalitesinin, asgari olarak (a) bendinde atıf yapılan kalemlerin kredi kalitesi ile denk düzeyde olduğunun değerlendirilmesi,

3) Bu varlıkların yurt içinde ya da yurt dışındaki teşkilatlanmış bir borsaya kote edilmiş olması,

c) Banka ve aracı kurumlarca ihraç edilen ve bankaca; yeterince likit ve kredi kalitesi asgari olarak (a) bendinde atıf yapılan varlıkların kredi kalitesine denk düzeyde olduğu değerlendirilen varlıklara ilişkin uzun ve kısa pozisyonlar,

ç) Ek-1 kapsamında kredi kalitesi kademesi "2" ye eşit veya daha yüksek kredi kalitesine sahip olduğu bankaca değerlendirilen banka ve aracı kurumlarca ihraç edilen menkul kıymetler.

(5) Kurum, ilgili araçların nitelikli araçlardan daha yüksek düzeyde bir spesifik riske sahip olduğuna kanaat getirmesi durumunda bankanın değerlendirmesini kabul etmeyebilir.

(6) Kurum, ihraççının yeterli ödeme gücüne sahip olmamasından dolayı önemli düzeyde risk taşıyan araçların birinci fıkrada belirtilen azami risk ağırlığına tabi tutulmasını isteyebilir.

(7) Merkezi yönetimler veya merkez bankaları ya da riskleri kredi riskine esas tutar hesaplamasında merkezi yönetimler ve merkez bankasından alacaklar gibi değerlendirilen kuruluşlarca ve bunlara muadil yabancı ülke merkezi yönetim, merkez bankası veya kuruluşlarınca ihraç edilen, ihraççının ulusal para birimi cinsinden düzenlenen ve finansmanı da bu para birimi üzerinden yapılan borçlanma araçları için yüzde sıfır risk ağırlığı uygulanır.

(8) Birinci fıkranın uygulanmasında, Kurul, ipotek teminatlı menkul kıymetler için, kalan vadesi bunlarınkiyle aynı olan nitelikli bir finansal araç için belirlenen spesifik risk sermaye yükümlülüğü faktörüne eşit ve Ek-1 61 inci fıkrada belirtilen yüzdelere göre indirgenmiş bir spesifik risk sermaye yükümlülüğü faktörü belirleyebilir.

(9) Alım satım hesaplarında yer alan menkul kıymetleştirme pozisyonları için hesaplanacak spesifik risk için sermaye yükümlülüğü tutarı, 12 nci madde çerçevesinde tespit edilecek net pozisyonları üzerinden 7 nci maddenin beşinci fıkrası uyarınca belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde hesaplanacak risk ağırlıklı tutarın yüzde sekizidir. Bankaların alım satım hesaplarında yer alan menkul kıymetleştirme pozisyonları için spesifik riske ilişkin sermaye yükümlülüğü tutarı, bu ağırlıklı pozisyonlarının uzun veya kısa olmalarına bakılmaksızın mutlak değerleri üzerinden toplanması suretiyle hesaplanır.

(10) a) Bankalar, aşağıda belirtilen şekilde belirledikleri korelasyon alım satım portföyü için (1) ve (2) nci alt bent uyarınca hesaplanan spesifik risk sermaye yükümlülüğü

¹⁶ Yönetmelikle değiştirilmeden önceki hali **(RG-6/9/2014-29111):** "b) Yetkili bir KDK tarafından derecelendirilmemiş ve aşağıdaki koşulları taşıyan varlıklara ilişkin uzun ve kısa pozisyonlar;"

tutarlarından büyük olanını korelasyon alım satım portföyü için spesifik risk sermaye yükümlülüğü olarak dikkate alırlar.

1) Korelasyon alım satım portföyünün sadece net uzun pozisyonlarına uygulanacak toplam spesifik risk sermaye yükümlülüğü,

2) Korelasyon alım satım portföyünün sadece net kısa pozisyonlarına uygulanacak toplam spesifik risk sermaye yükümlülüğü,

b) Bu Yönetmelik uygulamasında korelasyon alım satım portföyü aşağıdaki bentlerde sayılan kriterleri sağlayan menkul kıymetleştirme pozisyonları ile n inci temerrüt olayına bağlı olarak ödeme şartının gerçekleştiği kredi türevlerinden oluşur:

1) Korelasyon alım satım portföyleri; yeniden menkul kıymetleştirme pozisyonlarını, menkul kıymetleştirme dilimi üzerine yazılmış bir opsiyonu ve menkul kıymetleştirme diliminin getirileri üzerinde oransal bir pay sağlamayan menkul kıymetleştirme pozisyonlarına ilişkin diğer türevleri içermez.

2) Referans varlıklar iki yönlü likit piyasanın var olduğu tek bir referans borçluya dayalı kredi türevlerini de içeren tek bir referans borçluya dayanan araçlardır. Bu varlıklar, referans borçluya dayandırılarak işlem gören endeksleri de içerir.

c) Aşağıdaki bentlerde sayılan pozisyonlar korelasyon alım satım portföylerinin kapsamına dahil edilemez:

1) 6 ncı maddenin birinci fıkrasının (g) ve (ğ) numaralı bentlerinde sayılan alacak sınıflarına dayalı pozisyonlar,

2) ÖMKŞ'den alacaklara dayalı pozisyonlar.

ç) Finansal araçlar veya bunların dayandığı araçlar için likit iki yönlü bir piyasanın var olması şartıyla menkul kıymetleştirme pozisyonu veya n inci temerrüt olayına bağlı olarak ödeme şartının gerçekleştiği kredi türevi olmayan, ancak bu portföyün diğer pozisyonlarını riskten koruyan pozisyonlar korelasyon alım satım portföyüne dahil edilebilir.

Hisse senedi pozisyonlarına ilişkin genel piyasa riski ve spesifik risk için sermaye yükümlülüğünün standart metot ile hesaplanması

MADDE 14 – (1) Bankalar, alım satım hesaplarında yer alan hisse senedi ve hisse senetlerindeki fiyat değişikliklerinden etkilenen finansal araçlar üzerinden spesifik risk ve genel piyasa riski için sermaye yükümlülüğünü;

a) Münferit hisse senetleri ile ilişkilendirilmiş futures ve vadeli işlemlerin gerçeğe uygun değerlerini,

b) Bir hisse senedi endeksi ile ilişkilendirilmiş futures işlemlerde, işlemin dayanağını oluşturan hisse senedi portföyünün gerçeğe uygun değerini esas alarak hesaplamak zorundadırlar.

(2) Hisse senedi swap işlemlerinde, işlemin her bir ayağını oluşturan pozisyonlar ayrı ayrı değerlendirilir. Eğer swap işleminin ayaklarından bir tanesi sabit veya değişken faiz oranı ile ilişkilendirilmişse buna ilişkin pozisyon 11 inci maddede belirtilen usule uygun olarak faiz oranı riski için sermaye yükümlülüğünün hesabında dikkate alınır.

(3) Hisse senedi endekslerine dayalı futures sözleşmeleri, bunları oluşturan hisse senetlerinin her birine ilişkin pozisyonlara ayrıştırılabilir ve işlemin dayandığı hisse senedi pozisyonları olarak işlem görebilir. Bu pozisyonların işlemin dayandığı hisse senedi pozisyonları ile netleştirilmesi Kurulun iznine tabidir. Hisse senedi endekslerine dayalı futures sözleşmesinin dayanağı olan hisse senetlerinden olmak kaydıyla bu hisse senetlerinden bir veya daha fazlasına ilişkin pozisyonlarını, söz konusu futures sözleşmesindeki bir ya da daha fazla pozisyon ile netleştiren bankalar, sözleşmenin değerinin, sözleşmeyi oluşturan hisse senetlerinin fiyatındaki değişimler ile ters yönde hareket etmesinden kaynaklanan kayıp riskine karşı yeterli sermayeye sahip olmak zorundadır. Bu husus, vade yapısı ve/veya dayandığı endeksin içeriği açısından benzer olmayan futures sözleşmelerini oluşturan

pozisyonlar arasındaki netleştirmeler için de geçerlidir. Hisse senedi endekslerine dayalı futures sözleşmeleri, işleme konu olan pozisyonlara ayrıştırılmamışsa, münferit bir hisse senedi gibi işlem görür.

(4) Hisse senetlerine ilişkin tutulan pozisyonlara yönelik olarak spesifik ve genel piyasa riskleri için sermaye yükümlülükleri, her bir ülke bazında ayrı ayrı hesaplanır.

(5) Hisse senetleri pozisyonlarının taşıdığı spesifik risk için ayrılması gereken sermaye yükümlülüğü, hisse senetlerine ilişkin kısa ve uzun pozisyonların mutlak değerleri toplamının yüzde sekizidir.

(6) Hisse senetlerine ilişkin uzun ve kısa pozisyonların belirlenmesinde, 12 nci madde çerçevesinde netleştirilmiş pozisyonlar dikkate alınır.

(7) Hisse senetleri pozisyonlarının taşıdığı genel piyasa riski için ayrılması gereken sermaye yükümlülüğü, hisse senetlerine ilişkin toplam net pozisyon tutarının yüzde sekizidir.

KYK'larda tutulan pozisyonlara ilişkin genel piyasa riski ve spesifik risk için sermaye yükümlülüğünün standart metot ile hesaplanması

MADDE 15 – (1) Alım satım hesaplarında yer alan KYK'larda tutulan pozisyonlar, spesifik ve genel piyasa riski için yüzde otuziki oranında sermaye yükümlülüğüne tâbi tutulur. KYK'larda tutulan pozisyonlar için kur riski sermaye yükümlülüğü hesaplamasında 19 uncu maddenin beşinci fıkrası uyarınca altına ilişkin uygulamanın farklılaştırılarak kullanıldığı durumlarda, bu pozisyonlar, kur riski ve spesifik ve genel piyasa riski için azami yüzde kırk oranında sermaye yükümlülüğüne tâbi tutulur.

(2) Aksi belirtilmedikçe, KYK'larda tutulan pozisyonlar ile bankanın tuttuğu diğer pozisyonlar arasında netleştirme yapılması mümkün değildir.

(3) Aşağıdaki şartların sağlanması durumunda sermaye yükümlülüğünün hesaplanmasında beş ilâ sekizinci fıkralarda tanımlanan yöntemler kullanılabilir.

a) KYK'ya ait izahnamede veya dengi dokümanda aşağıdaki bilgiler yer almalıdır:

1) KYK'nın yatırım yapmaya yetkili olduğu varlık kategorileri,

2) Yatırım limitlerinin bulunması durumunda ilgili limitler ve bunların hesaplanmasında kullanılacak yöntemler,

3) İzin verildiği durumlarda; azami kaldıraç oranı seviyesi,

4) Tezgâh üstü türev finansal araçlara veya repo işlemlerine yatırım yapılmasına izin verilmesi durumunda, söz konusu işlemlerden doğan karşı taraf riskinin sınırlandırılmasına ilişkin politika.

b) KYK'nın raporlama dönemindeki aktif ve pasifleri, gelir-giderleri ve faaliyetleri hakkında bir değerlendirme yapılabilmesini teminen, KYK'nın faaliyet sonuçları altı aylık ve yıllık olarak raporlanmalıdır.

c) KYK'nın hisseleri/payları, kolektif yatırım kuruluşunun varlıkları üzerinden, pay sahibinin talebi üzerine günlük olarak nakde dönüştürülebilir olmalıdır.

ç) KYK tarafından yapılan yatırımlar ile kolektif yatırım kuruluşunun yöneticisinin varlıkları ayrı tutulmalıdır.

d) Yatırımcı bankaca KYK'ya yönelik olarak yeterli risk değerlendirmesi yapılmalı ve yazılı hale getirilmelidir.

(4) Yabancı ülkelerdeki KYK'lar, üçüncü fıkranın (a) ilâ (d) bentlerinde sayılan şartlara uyulması ve Kurulun onayının alınması şartıyla üçüncü fıkra kapsamında değerlendirilebilir.

(5) KYK'nın yatırım yaptığı varlıkları günlük olarak takip edebilen bankalar, bu maddede belirtilen yöntemler veya izin verilmişse içsel model yaklaşımı kapsamında bu varlıklar için spesifik ve genel piyasa riskine ilişkin sermaye yükümlülüğü hesaplar. Bu yaklaşımda, KYK'daki pozisyonlar, KYK'nın yatırım yaptığı varlıklardaki pozisyonlar gibi işlem görür. Bankanın, KYK'da itfaya veya pozisyon oluşturmaya olanak verecek yeterlilikte

payı olduğu sürece, KYK'nın yatırım yaptığı varlıklar ile bankanın tuttuğu diğer pozisyonlar arasında netleştirme yapılabilir.

(6) Bankalar, aşağıdaki koşullara tâbi olarak, (a) bendinde atıf yapılan hisse senetleri veya getirisi faiz oranıyla ilişkilendirilmiş menkul kıymetlerden oluşan bir sabit sepetin ya da harici olarak oluşturulan bir endeksin bileşimini ve performansını temsil edecek nitelikteki varsayımsal bir pozisyona benzeterek, bu Yönetmelik kapsamında belirtilen ilgili yöntemler veya izin verilmişse içsel model yaklaşımını kullanarak KYK pozisyonları için spesifik ve genel piyasa riski için sermaye yükümlülüğünü hesaplayabilir.

a) KYK'nın amacı, hisse senetleri veya getirisi faiz oranıyla ilişkilendirilmiş menkul kıymetlerden oluşan bir sabit sepetin ya da harici olarak oluşturulan bir endeksin bileşimini ve performansını tekrarlamak olmalıdır.

b) KYK'nın günlük fiyat hareketleri ile izlenen hisse senetleri veya getirisi faiz oranıyla ilişkilendirilmiş menkul kıymetlerden oluşan bir sabit sepetin ya da harici olarak oluşturulan bir endeksin günlük fiyat hareketleri arasında korelasyonun asgari onda dokuz olması ve bu durumun asgari altı aylık süre boyunca açıkça sağlanabilir olması gerekir. Bu kapsamda, korelasyon, KYK'nın günlük getirileri ile ilgili hisse senetleri veya getirisi faiz oranıyla ilişkilendirilmiş menkul kıymetlerden oluşan bir sabit sepetin ya da harici olarak oluşturulan bir endeksin günlük getirileri arasındaki korelasyon katsayısı anlamına gelir.

(7) Bankalarca, KYK'nın yatırım yaptığı pozisyonların günlük olarak takip edilemediği durumlarda, spesifik ve genel piyasa riski için sermaye yükümlülüğünün bu maddede belirtilen yöntemler çerçevesinde hesaplanması aşağıdaki şartlara tâbidir.

a) KYK'nın, kuruluş amacının izin verdiği azami sınırlar içinde spesifik ve genel piyasa riski için en yüksek sermaye yükümlülüğü doğuran varlık sınıflarına yatırım yaptığı ve daha sonra, yatırım limitine ulaşana kadar azalan sıra içinde yatırım yapmaya devam ettiği varsayılır. KYK'da tutulan pozisyon, varsayılan yatırımda doğrudan tutulan bir pozisyon olarak kabul edilir.

b) Bankalarca, KYK'nın yatırım yaptığı pozisyonlara ilişkin spesifik ve genel piyasa riski için sermaye yükümlülüğünün hesaplanmasında, KYK vasıtasıyla yatırım yapılan kaldıraçlı pozisyonlardan kaynaklanabilecek azami dolaylı riskler de, KYK'daki pozisyonların, KYK'ya konu yatırımlardan kaynaklanan azami riskle orantılı olarak artırılması suretiyle hesaba katılır.

c) Bu fıkraya göre hesaplanan spesifik ve genel piyasa riski için sermaye yükümlülüğü, birinci fıkrada belirtilen sermaye yükümlülüğünü aşamaz.

(8) Bankalar, KYK'larda tuttıkları pozisyonlara ilişkin genel piyasa ve spesifik risk için beş ila sekizinci fıkralarda belirtilen yöntemler çerçevesinde sermaye yükümlülüğünü hesaplarken, hesaplamasının doğruluğunun ve raporun yeterliliğinin garanti edilmesi şartıyla üçüncü tarafların hesaplamalarını ve raporlamalarını dikkate alabilir.

Kredi türevleri kullanılarak finansal koruma sağlanan alım satım pozisyonlarına ilişkin spesifik risk için sermaye yükümlülüğünün hesaplanması

MADDE 16 – (1) İşlemin iki ayağının değerinin daima ters yönde ve genel olarak aynı oranda değiştiği aşağıda belirtilen durumlarda, spesifik riske ilişkin sermaye yükümlülüğü hesaplanmaz;

a) İşlemin iki ayağının da tamamen aynı varlıklardan oluştuğu durumlar veya

b) Bir uzun nakit pozisyonun, bir toplam getiri swabı ile korunduğu (ya da tam tersi bir işlemde) ve referans varlık ile işleme konu varlık arasında tam bir eşleşmenin söz konusu olduğu durumlar. Swap işleminin vadesi, işleme konu pozisyonun vadesinden farklı olabilir.

(2) Birinci fıkrada sayılan hallerde pozisyonun herhangi bir tarafına, spesifik risk için sermaye yükümlülüğü uygulanmaz.

(3) İşlemin iki ayağının değerinin daima ters yönde hareket ettiği durumlarda, referans varlık açısından, hem referans varlığın hem de kredi türevinin vadeleri açısından ve işleme konu olan pozisyonu oluşturan para birimi açısından tam bir eşleşme ve uyum olduğunda, yüzde seksen netleşme uygulanır. Ayrıca, kredi türevi sözleşmesi, kredi türevinin fiyat hareketlerinin nakit pozisyonun fiyat hareketlerinden önemli oranda sapmasına neden olmamalıdır. Riskin transfer edilme ölçüsüne bağlı olarak, işlemin daha yüksek sermaye gereksinimi yüklediği tarafa yüzde seksen spesifik risk netleşmesi uygulanırken, diğer taraf üzerindeki spesifik risk sermaye yükümlülüğü sıfır olarak belirlenir.

(4) İşlemin iki ayağının değerinin genellikle ters yönde hareket ettiği durumlarda, sermaye yükümlülüğünde kısmi bir indirim sağlanır. Aşağıdaki durumlar bu çerçevede değerlendirilir.

a) Birinci fıkranın (b) bendi kapsamına giren pozisyonlar için referans varlık ile işleme konu pozisyon arasında varlık uyumsuzluğunun olduğu ve aşağıdaki kriterlerin sağlandığı durumlar:

1) Referans varlığın işleme konu varlık ile eşit sırada veya daha alt sırada olması,

2) İşleme konu varlık ile referans varlığın borçlusunun aynı kişi olması ve yükümlülüklerden birinde temerrüde düşülmesi durumunda diğer yükümlülükte de temerrüde düşüldüğüne ilişkin sözleşmede hükümlerin mevcut olması.

b) Birinci fıkranın (a) bendi veya üçüncü fıkra kapsamına giren pozisyonlar için kredi koruması ile işleme konu varlık arasında bir kur veya vade uyumsuzluğunun olması (kur uyumsuzlukları, kur riskine ilişkin raporlamaya dahil edilir).

c) Üçüncü fıkra kapsamına giren pozisyonlar için, nakit pozisyon ile kredi türevi arasında bir varlık uyumsuzluğunun bulunması, bununla birlikte, işleme konu varlığın kredi türevine ilişkin belgelerde teslim edilebilir varlıklar arasında olması.

Yukarıda yer alan durumlarda, işlemin her bir tarafına ilişkin spesifik risk sermaye yükümlülüğünün toplanması yerine, bu tutarlardan sadece yüksek olanı uygulanır.

(5) Bu madde kapsamına girmeyen tüm durumlarda, pozisyonların her iki tarafı için de spesifik riske ilişkin sermaye yükümlülüğü hesaplanır.

Kredi türevleri açısından koruma sağlayan bankanın genel piyasa riski ile spesifik riski

MADDE 17 – (1) Kredi türev sözleşmelerinde koruma sağlayan tarafın üstlendiği genel piyasa riski ile spesifik risk için sermaye yükümlülüğünün hesaplanmasında, pozisyonlar sözleşmenin toplam tutarı üzerinden oluşturulur. Buna istisna olarak, pozisyon oluştururken kredi türevlerinin sözleşmede yer alan tutarından işlemin başlangıç tarihinden sonra piyasa değerinde meydana gelen değişikliklerin düşülmesi suretiyle bulunan tutar da kullanılabilir. Spesifik riske ilişkin sermaye yükümlülüğünün hesaplanmasında, toplam getiri swapları hariç olmak üzere, sözleşmeye konu varlığın vadesi yerine kredi türev sözleşmesinin vadesi dikkate alınır.

(2) Genel piyasa riski ile spesifik risk kapsamında pozisyonlar aşağıdaki şekilde oluşturulur;

a) Toplam getiri swaplarında, genel piyasa riski açısından; referans varlık üzerinden uzun pozisyon, koruma alıcısına yapılacak ödemeleri temsilen vadesi yeniden fiyatlamaya tarihine kadar olan farazi bir devlet tahvili üzerinden kısa pozisyon, spesifik risk açısından ise referans varlık üzerinden uzun pozisyon oluşturur.

b) Kredi temerrüt swaplarında sözleşme uyarınca koruma sağlayana dönemsel prim veya faiz ödemeleri yapılması gerektiği durumlarda, bu nakit akışlarını temsilen vadesi yeniden fiyatlamaya tarihine kadar olan farazi bir devlet tahvili üzerinden genel piyasa riski için uzun pozisyon oluşturulurken, bu durumlar dışında kalan hallerde ise herhangi bir pozisyon kaydı yapılmaz. Spesifik risk açısından ise, türev sözleşmesine ilişkin dış derecelendirmenin

bulunmaması ve/veya nitelikli borç şartlarının sağlanmaması halinde referans varlık üzerinden uzun pozisyon kaydedilir.

c) Tek bir referans varlığa ilişkin krediye bağlı tahviller, faize dayalı bir finansal araç olarak doğrudan genel piyasa riski ile spesifik riske konu olması nedeniyle her iki risk açısından tahvilin kendisi dikkate alınarak uzun pozisyon oluşturulur. Ayrıca spesifik risk kapsamında, referans varlık üzerinden bir uzun pozisyon kaydedilir.

ç) Birden fazla referans kuruluşu oransal koruma sağlayan krediye bağlı tahvillere ilişkin spesifik risk hesaplamasında, tahvil ihraççısı için kaydedilen uzun pozisyona ilaveten, kendi paylarına düşen koruma tutarı üzerinden her bir referans kuruluş için referans varlık üzerinden uzun pozisyon oluşturulur. Bir kuruluşun birden fazla alacağından seçilecek herhangi birine koruma sağlayan krediye bağlı tahvillerde, spesifik risk hesaplamaları bakımından, en yüksek risk ağırlığına sahip alacağı koruma sağlandığı kabul edilerek işlem tesis edilir.

d) Koruma tutarının, referans varlıklardan herhangi birinde ödeme şartının gerçekleşmesi durumunda ödenmesini öngören kredi türevlerinde spesifik risk için koruma satıcısı bütün referans varlıklar için uzun pozisyon yazar. Bu kapsamda hesaplanacak sermaye yükümlülüğünün koruma tutarından büyük olan kısmı dikkate alınmaz.

e) Spesifik risk için sermaye yükümlülüğü hesaplamasında, ikinci temerrüt olayına bağlı olarak ödeme şartının gerçekleştiği kredi türevleri bakımından, en düşük spesifik riske sahip olan hariç olmak üzere, her bir referans kuruluş için referans varlık üzerinden uzun pozisyon oluşturulur. En düşük spesifik riske sahip referans kuruluşun birden fazla olması halinde bunlardan seçilecek herhangi biri hesaplama dışında tutulur. Bu kapsamda hesaplanacak sermaye yükümlülüğünün koruma tutarından büyük olan kısmı dikkate alınmaz.

(3) İkinci fıkranın (c) ve (ç) bendi uygulamasında krediye bağlı tahvilin dış derecelendirme notunun bulunması ve nitelikli borç şartlarını sağlaması halinde, sadece tahvilin spesifik riskiyle ilgili tek bir uzun pozisyon kaydedilmesi yeterlidir.

(4) İkinci fıkranın (b), (d) ve (e) bendi uygulamasında, n inci temerrüt olayına bağlı kredi türevinin dış derecelendirme notunun bulunması halinde, koruma satıcısı türev işlemin derecesini kullanır ve o derece için menkul kıymetleştirme pozisyonlarına uygulanan risk ağırlığını uygulayarak spesifik riske ilişkin sermaye yükümlülüğü hesaplar.

(5) Referans varlıklar üzerinden pozisyon oluşturulmasında, referans varlık, ihraççısı referans kuruluş ve ilgili riske konu farazi bir finansal araç olarak dikkate alınır.

Kredi türevleri açısından koruma alan bankanın genel piyasa riski ile spesifik riski

MADDE 18 – (1) Kredi türev sözleşmelerinde koruma alan tarafın üstlendiği pozisyonlar, krediye bağlı tahviller dışında, koruma sağlayan tarafın tam tersidir. Krediye bağlı tahviller ihraççı için bir kısa pozisyon oluşturmaz. Belirli bir tarihte koruma alana başlangıçta uygulanan faiz/primde önceden belirlenmiş bir miktarda artış olmasına bağlı olarak korumadan cayma hakkı veren bir opsiyonu içeren kredi türev sözleşmelerinde opsiyonun kullanılabilme tarihi korumanın vadesi olarak dikkate alınır. n inci temerrüt olayına bağlı olarak ödeme şartının gerçekleştiği kredi türevlerinde, koruma alan taraflar, n -1 sözleşme konusu varlığa (en düşük spesifik risk yükümlülüğü doğuran n -1 varlık) ilişkin spesifik riski mahsup edebilirler.

Kur riski için sermaye yükümlülüğünün standart metot ile hesaplanması

MADDE 19 – (1) Bankalar, tüm döviz varlıkları ve yükümlülükleri ile kur riski içeren türev finansal araçları üzerinden kur riski için sermaye yükümlülüğü hesaplamak zorundadırlar. Özkaynak hesaplamasında sermayeden indirilen yabancı para varlıklara ilişkin kur riski için sermaye yükümlülüğü hesaplanmaz.

(2) Sermaye yükümlülüğünün hesaplanması amacıyla her bir döviz cinsinin Türk Lirası karşılıkları itibarıyla aktif ve pasif hesaplarda bulunan tüm döviz varlık ve yükümlülüklerle ilişkin net pozisyon, döviz cinsinden cayılamaz nitelikli gayrinakdi krediler ve taahhütlere ilişkin net pozisyon ve türev finansal araçlara ilişkin net pozisyon bulunur. Her bir döviz cinsi için hesaplanan net kısa pozisyonlar ve net uzun pozisyonlar ayrı ayrı toplanır ve bunlardan mutlak değer olarak büyük olanı mutlak değer olarak net altın pozisyonu ve 5 inci fıkra uyarınca altın gibi dikkate alınması durumunda mutlak değer olarak net KYK pozisyonu toplamı üzerinden yüzde sekiz oranında sermaye yükümlülüğü hesaplanır.

(3) Döviz cinsinden cayılamaz nitelikli gayrinakdi kredilere ilişkin net pozisyonun sermaye yükümlülüğü hesaplamasına dahil edilmesinde, henüz nakde dönüşmemiş yükümlülüğe ilişkin alacak hakkının, gayrinakdi krediyle aynı para cinsinden olması durumunda alacak tutarı, uzun pozisyon olarak dikkate alınır. Bununla beraber alacak hakkının farklı döviz cinsinden olması halinde alacak tutarı kendi döviz cinsinden uzun pozisyon olarak döviz varlıkları arasında gösterilir. Gayrinakdi kredilere ilişkin alacağın uzun pozisyon olarak dikkate alınmasında, alacak hakkının belgelenmesi ya da teminat altına alınmış olması esastır.

(4) Gayrinakdi kredi borçlusunun kredi değerliliği ve ödeme yeteneği Bankalarca Kredilerin ve Diğer Alacakların Niteliklerinin Belirlenmesi ve Bunlar İçin Ayrılacak Karşılıklara İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik çerçevesinde belirlenir. Bu şekilde yapılan değerlendirme sonucunda net pozisyon hesaplamasında kullanılacak uzun pozisyon, gayrinakdi kredi müşterisinden doğacak alacak tutarından, varsa pasif hesaplar içerisinde kendisi için ayrılan özel karşılık tutarının çıkarılması ile bulunur.

(5) KYK'larla ilgili pozisyonlara ilişkin net pozisyonun sermaye yükümlülüğü hesaplamasına dahil edilmesinde, bu kuruluşların gerçek döviz pozisyonları dikkate alınmalıdır. Raporlamanın doğruluğunun garanti edildiği durumlarda, bankalar, KYK'lardaki döviz pozisyonları hakkında üçüncü tarafların raporlamasını esas alabilir. Bankanın bir KYK'daki döviz pozisyonları hakkında bilgi sahibi olmaması durumunda, KYK'nın o KYK'nın görev tanımında izin verilen azami sınıra kadar dövize yatırım yaptığı varsayılır. Bu durumda, bankalar, alım satım hesaplarıyla ilgili kur riski için sermaye yükümlülüğünün hesaplanmasında, KYK aracılığıyla yatırım yapılan kaldıraçlı pozisyonlardan kaynaklanabilecek azami dolaylı riski dikkate alır. Bu hesaplama, KYK'da tutulan pozisyonun yatırımın görev tanımından kaynaklanan, KYK'ya konu yatırım kalemlerine ilişkin azami risk tutarıyla orantılı olarak artırılması suretiyle yapılır. KYK için varsayımsal olarak hesaplanan döviz pozisyonu ayrı bir para birimi olarak işlem görür ve bu para birimi için hesaplanacak kur riski yükümlülüğü, altın için yapılan hesaplama yöntemiyle aynı şekilde bulunur. Ancak KYK'nın yatırım talimatının elde edilebilir olması halinde, toplam uzun pozisyonlar tutarı toplam uzun açık döviz pozisyonları tutarına ve toplam kısa pozisyonlar tutarı da toplam kısa açık döviz pozisyonları tutarına ilave edilebilir. Hesaplama öncesinde bu pozisyonlar arasında netleştirme yapılamaz.

(6) Dövizde endeksli varlık ve yükümlülükler, net pozisyon hesaplanmasında izlendikleri hesaba bakılmaksızın endeksledikleri döviz cinsinden döviz varlık ve yükümlülükleri olarak gösterilirler.

(7) Bankalar;

a) İkinci fıkra uyarınca yüzde sekiz oranı uygulanacak net döviz, net altın ve KYK pozisyonları toplamı özkaynakların yüzde ikisini,

b) Döviz, altın ve KYK pozisyonlarının tümü dahil, netleştirilmemiş uzun pozisyonlar toplam tutarı ile netleştirilmemiş kısa pozisyonlar toplam tutarından mutlak değer olarak büyük olanın özkaynağının yüzde yüzünü,

geçmemesi kaydıyla, bu oranların sağlandığı döneme ilişkin olarak kur riski için sermaye yükümlülüğü hesaplamayabilirler.

(8) Özkaynak tutarını geçmemek ve takip edildiği dövizdeki net uzun pozisyonu aşmamak üzere, döviz ve dövize endeksli varlıklar bileşimini içeren yapısal uzun pozisyon tutarı bu Yönetmelikle getirilen kur riski için sermaye yükümlülüğünden muaftır. Söz konusu yapısal uzun pozisyonu oluşturan döviz ve dövize endeksli varlıklar için sermaye yükümlülüğü hesaplanmaz.

(9) Yapısal pozisyon kapsamına girebilecek döviz ve dövize endeksli varlıklar, yapısal pozisyon sayılmanın gerektirdiği nitelikler ve yapısal pozisyona tanınan sermaye yükümlülüğü muafiyetinden yararlanma koşulları Kurulca belirlenir.

Takas riski için sermaye yükümlülüğünün standart metot ile hesaplanması

MADDE 20 – (1) Bankalar, teslim tarihinde kendilerine teslim edilmemiş menkul kıymet (repo, ters repo ve menkul kıymet ile emtia ödünç işlemlerine konu olanlar hariç olmak üzere), döviz veya emtianın sözleşmedeki fiyatının piyasa fiyatından düşük, teslim tarihinde teslim etmedikleri menkul kıymet, döviz veya emtianın sözleşmedeki fiyatının piyasa fiyatından yüksek olması halinde, söz konusu işlemin alım-satım hesaplarına ilişkin olup olmadığına bakmaksızın takas riski için sermaye yükümlülüğü hesaplamak zorundadır. Takas riski için sermaye yükümlülüğü, sözleşme fiyatı ile gerçeğe uygun değeri arasındaki farkın mutlak değerinin aşağıdaki tabloda yer alan vadeden sonraki iş günü sayısına göre belirlenmiş oranlardan uygun olanının çarpılması suretiyle bulunur. Gerçekleşmeyen işlemin vade tarihini izleyen ilk dört günü bakımından takas riski için sermaye yükümlülüğü hesaplanmaz.

Vadeden Sonraki İş Günü Sayısı	Oran (%)
5 ile 15 gün arası	8
16 ile 30 gün arası	50
31 ile 45 gün arası	75
46 ve daha fazla gün	100

(2) Bir banka, menkul kıymetler, döviz veya emtianın bedelini bunları teslim almadan önce ödemişse ya da menkul kıymetler, döviz veya emtiayı bunların bedelini tahsil etmeden önce teslim etmişse ve sınır ötesi işlemlerde, ödeme veya teslimin yapıldığı günden itibaren bir gün veya daha fazla süre geçmişse, aşağıdaki tablo çerçevesinde söz konusu işlemin alım-satım hesaplarına ilişkin olup olmadığına bakmaksızın sermaye yükümlülüğü hesaplamak zorundadır. Sermaye yükümlülüğü hesaplanırken, transfer değeri risk tutarı olarak kabul edilir ve Ek-1'e uygun olarak alacağın tabi olduğu risk ağırlığı uygulanır. Ödemesiz teslim işlemlerinden kaynaklanan cari pozitif yenileme maliyeti önemli düzeyde değilse, bankalar bu risklere yüzde yüz risk ağırlığı uygulayabilir.

İşlem Tipi	Sözleşmenin gerektirdiği ilk ödeme veya teslimine kadar	Sözleşmenin gerektirdiği ilk ödeme veya teslimden, ikinci ödeme veya teslimin dört iş günü sonrasına kadar	Sözleşmenin gerektirdiği ikinci ödeme veya teslimin beşinci iş gününden itibaren işlemin sona ermesine kadar
Ödemesiz teslim	Sermaye yükümlülüğü hesaplanmasına gerek yoktur.	Riske maruz kalındığı kabul edilir ve bir alacak gibi değerlendirilir.	Transfer değeri ile cari pozitif yenileme maliyeti toplamı özkaynaklardan düşülür.

(3) Ödeme veya takas sisteminde bütün bir sistemi ilgilendiren bir arıza olması halinde, Kurum, bu sorun giderilene kadar, sermaye yükümlülüğünün birinci ve ikinci fıkralarda belirtildiği gibi hesaplanması koşulunu kaldırmaya yetkilidir. Böyle bir durumda, karşı tarafın takas yükümlülüğünü gerçekleştirememesi, kredi riski çerçevesinde temerrüt sayılmaz.

Karşı taraf kredi riski için sermaye yükümlülüğünün hesaplanması

MADDE 21 – (Değişik madde: RG-6/9/2014-29111) (1) Bankalar, alım satım hesaplarında yer alan aşağıda sayılan işlemlerden kaynaklanan karşı taraf kredi riski için sermaye yükümlülüğü hesaplamak zorundadır.

- a) Tezgah üstü türev finansal araçlar ve kredi türevleri,
- b) Alım satım portföyüne dahil olan menkul kıymet veya emtiaya dayalı menkul kıymet veya emtia ödünç alma ya da verme işlemleri ile repo ve ters repo sözleşmeleri,
- c) Kredili menkul kıymet işlemleri,
- ç) Takas süresi uzun işlemler.

(2) Birinci fıkra kapsamındaki işlemler için, risk tutarları ve bunlara ilişkin risk ağırlıklı tutarlar, bu Yönetmeliğin Ek-2'si, Kredi Riski Azaltım Tekniklerine İlişkin Tebliğ ile Menkul Kıymetleştirmeye İlişkin Risk Ağırlıklı Tutarların Hesaplanması Hakkında Tebliğe uygun şekilde hesaplanır. Risk ağırlıklı tutarlar hesaplanırken, finansal teminatların etkilerinin dikkate alınmasında, Kredi Riski Azaltım Tekniklerine İlişkin Tebliğde belirtilen basit finansal teminat yöntemi kullanılamaz.

(3) İkinci fıkra kapsamında, alım satım hesaplarında yer alan repo işlemleri ve menkul kıymet veya emtia ödünç alma ya da ödünç verme işlemlerinde, bu Yönetmeliğin Ek-3'ü kapsamında alım satım hesabına dâhil edilebilir nitelikteki tüm finansal araçlar ve emtia Kredi Riski Azaltım Tekniklerine İlişkin Tebliğ kapsamında dikkate alınabilir teminat olarak değerlendirilebilir. Alım satım hesabında takip edilen tezgah üstü türev finansal araçlardan kaynaklanan riskler için, bu hesaba dâhil edilebilir nitelikteki emtia da Kredi Riski Azaltım Tekniklerine İlişkin Tebliğ kapsamında dikkate alınabilir teminat olarak değerlendirilebilir.

(4) Kredi Riski Azaltım Tekniklerine İlişkin Tebliğ kapsamında dikkate alınabilir nitelikte olmayan ancak üçüncü fıkra kapsamında dikkate alınabilir olan finansal araç ve emtianın ödünç verilmesi, satılması veya teminat olarak verilmesi ya da ödünç alınması, satın alınması veya teminat olarak alınması halinde, Kredi Riski Azaltım Tekniklerine İlişkin Tebliğde belirtilen Standart Volatilite Ayarlaması Yaklaşımı kullanan bankalar bu araç ve emtianın volatilite ayarlamalarını, teşkilatlanmış bir borsaya kote edilmiş ana endekslere dahil olmayan hisse senetleri gibi dikkate alırlar.

(5) Kredi Riski Azaltım Tekniklerine İlişkin Tebliğ kapsamında dikkate alınabilir nitelikte olmayan ancak üçüncü fıkra kapsamında dikkate alınabilir olan finansal araç ve emtianın volatilite ayarlamaları, Kredi Riski Azaltım Tekniklerine İlişkin Tebliğde belirtilen İçsel Tahminlere Dayalı Volatilite Ayarlaması Yaklaşımı kullanan bankalarca bu kalemlerin her biri için ayrı ayrı hesaplanır. Kredi Riski Azaltım Tekniklerine İlişkin Tebliğin 36 ncı maddesi kapsamında İçsel Modeller Yaklaşımının kullanılması için izin alan bankalar, bu yaklaşımı alım satım hesaplarına da uygulayabilir.

(6) İkinci fıkranın uygulanmasında, aşağıdaki şartları taşıyan repo sözleşmelerini ve/veya menkul kıymet veya emtia ödünç alma ya da ödünç verme işlemlerini ve/veya bankaya günlük olarak ilave teminat alma hakkı veren diğer işlemleri içeren özel netleştirme sözleşmeleri çerçevesinde alım satım hesabında ve dışında tutulan pozisyonlar arasında netleştirme yapılabilir.

- a) Tüm pozisyonların günlük olarak piyasa fiyatına göre değerlemesinin yapılması,
- b) Bu işlemler kapsamında ödünç alınan, devralınan veya teslim alınan kalemlerin Kredi Riski Azaltım Tekniklerine İlişkin Tebliğde belirtilen finansal teminatların dikkate alınma kriterlerini taşıması.

(7) Sermaye yükümlülüğü, risk ağırlıklı tutar toplamının yüzde sekizine eşittir.¹⁷

Emtia riski için sermaye yükümlülüğünün standart metot ile hesaplanması

MADDE 22 – (1) Bankalar izlendikleri hesaba bakılmaksızın emtiaya dayalı türev finansal araçlar ve emtia için dokuzuncu fıkrada belirtilen basitleştirilmiş yaklaşım veya on ila ondördüncü fıkralarda belirtilen vade merdiveni yaklaşımı çerçevesinde emtia riski için sermaye yükümlülüğü hesaplamak zorundadır. Altın ve altına dayalı türev finansal araçlar için emtia riski hesaplanmaz.

(2) Emtiaya dayalı türev finansal araçlara ve emtiaya ilişkin her bir pozisyon standart ölçüm birimi cinsinden ifade edilir. Her emtiada spot fiyat, TL cinsinden ifade edilir.

(3) Emtiaya dayalı türev finansal araçların ve emtianın kur riski veya faiz oranı riski içermesi durumunda emtia riskine ilaveten, kur riski veya faiz oranı risklerine karşı da sermaye yükümlülüğü hesaplanır.

(4) Emtia riski her bir emtia cinsi üzerinden ayrı ayrı hesaplanır. Emtiaya ilişkin pozisyonun hesabında;

a) Yükümlülüğün yerine getirilmesinde birbirleri yerine kullanılabilen aynı emtianın farklı alt ürünlerindeki pozisyonlar, b) Son bir yıllık sürede fiyat hareketleri arasındaki korelasyon en az onda dokuz olan ve birbirlerinin ikamesi niteliğindeki benzer emtialara ve bunlara dayalı sözleşmelere ilişkin pozisyonlar

aynı emtiaya ilişkin pozisyon olarak kabul edilir.

(5) Dokuzuncu fıkranın uygulanmasında, bankaların aynı emtiada veya emtiaya dayalı benzer nitelikteki futures sözleşmeleri ile opsiyonların delta eşdeğerlerinin ifade ettiği uzun (kısa) pozisyonlarının kısa (uzun) pozisyonlarından fazla olan kısmı, bankanın her bir emtia için net pozisyonunu ifade eder. Türev finansal araçlardaki pozisyonlar, işleme konu emtiadaki pozisyonlar olarak dikkate alınır.

(6) Münferit emtiaların alım veya satımına yönelik vadeli taahhütler ve emtia futures sözleşmeleri, ölçüm sistemine standart ölçüm birimi cinsinden ve sözleşmede yer alan tutarlar üzerinden dahil edilir ve vade bitimi tarihlerine göre vade belirlenir.

¹⁷Yönetmelikle değiştirilmeden önceki hali (**RG-6/9/2014-29111**): "(1) Bankalar, alım satım hesaplarında yer alan aşağıda sayılan işlemlerden kaynaklanan karşı taraf kredi riski için sermaye yükümlülüğü hesaplamak zorundadır.

a) Tezgah üstü türev finansal araçlar ve kredi türevleri,

b) Alım satım portföyüne dahil olan menkul kıymet veya emtiaya dayalı menkul kıymet veya emtia ödünç alma ya da verme işlemleri ile repo ve ters repo sözleşmeleri,

c) Kredili menkul kıymet işlemleri,

ç) Takas süresi uzun işlemler.

(2) Birinci fıkrada kapsamındaki işlemler için, risk tutarları ve bunlara ilişkin risk ağırlıklı tutarlar, kredi riski azaltımına ilişkin usul ve esaslar ile bu Yönetmelik, Ek-2 ve 7 nci maddenin beşinci fıkrası uyarınca belirlenen usul ve esaslara uygun bir şekilde hesaplanır.

(3) İkinci fıkrada kapsamında, alım satım hesaplarında yer alan repo işlemleri ve menkul kıymet veya emtia ödünç alma ya da ödünç verme işlemlerinde, alım satım hesabına dâhil edilebilir nitelikteki tüm finansal araçlar ve emtia dikkate alınabilir teminat olarak değerlendirilebilir. Alım satım hesabında takip edilen tezgah üstü türev finansal araçlardan kaynaklanan riskler için, bu hesaba dâhil edilebilir nitelikteki emtia da dikkate alınabilir teminat olarak değerlendirilebilir.

(4) İkinci fıkranın uygulanmasında, repo sözleşmelerini ve/veya menkul kıymet veya emtia ödünç alma ya da ödünç verme işlemlerini ve/veya diğer sermaye piyasasına dayalı işlemleri kapsayan özel netleştirme sözleşmelerinin tanınmasına ilişkin olarak, alım satım hesabında ve dışında tutulan pozisyonlar arasında netleştirme, netleştirilen işlemlerin aşağıdaki şartları taşımaya tabidir:

a) Tüm pozisyonların günlük olarak piyasa fiyatına göre değerlemesinin yapılması,

b) Bu işlemler kapsamında ödünç alınan, devralınan veya teslim alınan kalemlerin kredi riski azaltımına ilişkin usul ve esaslar çerçevesinde belirlenecek finansal teminatların dikkate alınma kriterlerini taşıması.

(5) Sermaye yükümlülüğü, risk ağırlıklı tutar toplamının yüzde sekizine eşittir."

(7) İşlemin bir tarafında sabit bir fiyat, diğer tarafında ise gerçeğe uygun değeri bulunan emtia swapları, on ila ondördüncü fıkralarda belirtilen vade merdiveni yaklaşımı çerçevesinde, her biri swap işlemindeki ödemelerden birine tekabül edecek şekilde, sözleşme tutarına eşit pozisyonlar serisi olarak, on ila ondördüncü fıkralarda yer alan Tablodaki vade merdivenine yerleştirilir. Bankanın değişken fiyat karşılığında sabit fiyat ödediği pozisyonlar uzun pozisyon, sabit fiyat karşılığında değişken fiyat ödediği pozisyonlar ise kısa pozisyon olarak dikkate alınır. İki ayağı farklı emtialardan oluşan emtia swap'ları, vade merdiveni yaklaşımında, ilgili satırda gösterilir.

(8) Emtia veya emtia türevleri üzerine yazılan opsiyonların delta eşdeğerlerinin ifade ettiği pozisyonlar, opsiyona konu emtia ve araçlarla aynı olan emtia ve araçlardaki pozisyonlar ile netleştirilebilir.

(9) Basitleştirilmiş yaklaşım çerçevesinde emtia riski için sermaye yükümlülüğü, emtiaya ilişkin net pozisyonun mutlak değerinin emtianın gerçeğe uygun değeri ile çarpılması suretiyle bulunacak değer yüzde onbeşi ile emtianın uzun ve kısa pozisyonlarının mutlak değerleri toplamının emtianın gerçeğe uygun değeri ile çarpılması suretiyle bulunacak değer yüzde üçünün toplanması suretiyle hesaplanır.

(10) Vade merdiveni yaklaşımında, bankalarca, her emtia için aşağıdaki Tablo'ya uygun olarak ayrı bir vade merdiveni kullanılır. Emtiaya ilişkin tüm pozisyonlar ile dördüncü fıkra kapsamında aynı emtiaya ilişkin pozisyonlar olarak kabul edilen tüm pozisyonlar uygun vade dilimlerine yerleştirilir. Fiziksel stoklar birinci vade diliminde yer alır.

Vade dilimi (1)	Spread oranı (%) (2)
≤ 1 ay	1,50
> 1 ve ≤ 3 ay	1,50
> 3 ve ≤ 6 ay	1,50
> 6 ve ≤ 12 ay	1,50
> 1 ve ≤ 2 yıl	1,50
> 2 ve ≤ 3 yıl	1,50
> 3 yıl	1,50

(11) Her bir vade dilimindeki toplam uzun pozisyonlar ile toplam kısa pozisyonlar hesaplanır. Belirli bir vade dilimi içinde kısa pozisyonlarla eşlenen uzun pozisyonların ya da uzun pozisyonlarla eşlenen kısa pozisyonların tutarı, o dilime ilişkin eşlenmiş pozisyonur. Bakiye uzun veya kısa pozisyon ise aynı dilim için eşlenmemiş pozisyonur.

(12) Belirli bir vade dilimi için eşlenmemiş uzun (kısa) pozisyonun bir sonraki vade dilimi için eşlenmemiş kısa (uzun) pozisyonla eşlenen kısmı, bu iki vade dilimi arasında eşlenmiş pozisyonur. Eşlenmemiş uzun veya eşlenmemiş kısa pozisyonların bu şekilde eşlenemeyen kısımları ise eşlenmemiş pozisyonu oluşturur.

(13) Bankanın her bir emtiaya ilişkin sermaye yükümlülüğü, ilgili vade merdiveni üzerinden, aşağıdakilerin toplamı olarak hesaplanır:

a) Eşlenmiş uzun ve kısa pozisyonlar toplamının onuncu fıkrada yer alan Tablo'nun ikinci sütunundaki her vade dilimi için belirtilen spread oranıyla ve emtianın gerçeğe uygun değeriyle çarpılmasıyla bulunan tutar,

b) Bir eşlenmemiş pozisyonundaki her vade dilimi için, iki vade dilimi arasındaki eşlenmiş pozisyonun binde altı (taşıma oranı) ve emtianın gerçeğe uygun değeriyle çarpılmasıyla bulunan tutar,

c) Bakiye eşlenmemiş pozisyonların yüzde onbeş (standart oran) ve emtianın gerçeğe uygun değeriyle çarpılmasıyla bulunan tutar.

(14) Bankaların emtia riskine ilişkin toplam sermaye yükümlülüğü, her emtia için hesaplanan sermaye yükümlülükleri toplamına eşittir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Operasyonel Riske Esas Tutarın Hesaplanması

Operasyonel riske esas tutar

MADDE 23 – (Değişik madde: RG-6/9/2014-29111) (1) Operasyonel riske esas tutar, Temel Gösterge Yöntemi, Standart Yöntem veya İleri Ölçüm Yaklaşımları ile hesaplanır. Standart Yöntem ile İleri Ölçüm Yaklaşımının kullanılması Kurum iznine tabidir. Operasyonel riske esas tutarın İleri Ölçüm Yaklaşımı ile hesaplanmasına ilişkin usul ve esaslar Kurulca belirlenir.¹⁸

Temel gösterge yöntemi

MADDE 24 – (1) Bankanın son üç yıl itibarıyla gerçekleşen yılsonu brüt gelir tutarlarının yüzde onbeşinin ortalamasının onikibuçuk ile çarpılması suretiyle bulunacak değer, operasyonel riske esas tutar olarak dikkate alınır.

(2) Yıllık brüt gelir, Kanunun 37 ve 38 inci maddelerine göre düzenlenen ve 39 uncu maddesi uyarınca ilan edilen finansal raporların gelir tablosunda yer aldığı şekli ile; net faiz gelirlerine, net ücret ve komisyon gelirlerinin, bağlı ortaklık ve iştirak hisseleri dışındaki hisse senetlerinden elde edilen temettü gelirlerinin, ticari kâr/zararın (net) ve diğer faaliyet gelirlerinin eklenmesi, alım satım hesabı dışında izlenen aktiflerin satılmasından elde edilen kar/zarar, olağanüstü gelirler, hesaplama yapan bankanın ana ortağı, bağlı ortaklıkları veya ana ortağının bağlı ortaklıkları veya bu Yönetmelik veya muadili düzenlemelere tabi kuruluşlardan alınan destek hizmeti karşılığı yapılan faaliyet giderleri ve bir bankadan alınan destek hizmeti karşılığı yapılan faaliyet giderleri ve sigortadan tazmin edilen tutarların düşülmesi suretiyle hesaplanır.

(3) İkinci fıkra çerçevesinde hesaplanacak yıllık brüt gelir tutarının negatif ya da sıfır olduğu yıla ilişkin brüt gelir tutarı hesaplamaya dahil edilmeksizin ortalama hesaplanır. Yıllık brüt gelirin negatif veya sıfır olması halinde, ortalama hesaplamasında bu tutar pay ve paydada dikkate alınmaz. Son üç yıl boyunca yıllık brüt gelir tutarının negatif ya da sıfır olması halinde operasyonel riske esas tutar hesaplanmaz.

Standart yöntem ve uygulama kriterleri

MADDE 25 – (1) Standart yöntemde operasyonel riske esas tutar, yıllar itibarıyla faaliyet kolları bazında bulunacak sermaye yükümlülüğü tutarları toplamının son üç yıllık ortalamasının oniki buçuk ile çarpılması suretiyle bulunur. Yıllar itibarıyla faaliyet kolları bazında sermaye yükümlülüğü toplamı, her bir faaliyet koluna ilişkin yıllık brüt gelirin aşağıdaki tabloda yer alan bu faaliyet kollarına karşılık gelen oranlar ile çarpılması suretiyle bulunacak değerlerin her bir yıl için ayrı ayrı toplanması suretiyle hesaplanır.

¹⁸ Yönetmelikle değiştirilmeden önceki hali (RG-6/9/2014-29111): "(1) Operasyonel riske esas tutar, temel gösterge yöntemi veya standart yöntem ile hesaplanır. Standart yöntemin kullanılabilmesi için Kurumdan izin alınması zorunludur."

Faaliyet Kolları	Faaliyetler	Oran (%)
Kurumsal finansman	Finansal araçlara ilişkin aracılık yüklenimi ve/veya bu kapsamdaki finansal araçlara ilişkin satın alma taahhütleri. Aracılık yüklenimine ilişkin hizmetler. Yatırım danışmanlığı hizmetleri. Sermaye yapısı, endüstriyel strateji ve ilgili diğer konularda şirketlere verilen danışmanlık hizmetleri, şirketlerin satın alınması, devralınması ve birleşme konularında danışmanlık verilmesi ve diğer ilgili hizmetler. Yatırım araştırmaları, finansal analizler ve finansal araçlarla ilgili işlemler hakkında diğer genel danışmanlık hizmetleri.	18
Alım satım	Kendi nam ve hesabına alım satım işlemleri. Aracılık hizmetleri. Bir veya birden fazla finansal araç için alım satım emirlerinin alınması ve iletilmesi hizmeti. Emirlerin müşteriler adına gerçekleştirilmesi. Finansal araçların alım taahhüdü olmadan aracılık yüklenimleri. Çok Taraflı Alım Satım faaliyeti.	18
Perakende bankacılık (6 ncı maddede belirtilen perakende alacak sınıfına dahil olma şartlarını taşıyan gerçek kişi ve KOBİ'lerle gerçekleştirilen faaliyetler)	Mevduat ve katılım fonu kabulü. Borç verme. Finansal kiralama. Garantiler ve taahhütler. Yatırım danışmanlığı hizmetleri.	12
Perakende aracılık (6 ncı maddede belirtilen perakende alacak sınıfına dahil olma şartlarını taşıyan gerçek kişi ve KOBİ'lerle gerçekleştirilen faaliyetler)	Bir veya birden fazla finansal araç için alım satım emirlerinin alınması ve iletilmesi hizmeti. Emirlerin müşteriler adına gerçekleştirilmesi. Finansal araçların alım taahhüdü olmadan aracılık yüklenimleri.	12
Ticari bankacılık	Mevduat ve katılım fonu kabulü. Borç verme. Finansal kiralama. Garantiler ve taahhütler	15
Takas ve ödemeler	Fon transfer hizmetleri. Ödeme araçlarının çıkartılması ve yönetilmesi işlemleri.	18
Acente hizmetleri	Saklama hizmetleri ve nakit/teminat yönetimi gibi hizmetler de dâhil, finansal araçların müşteriler adına muhafazası ve yönetimi hizmetleri.	15
Varlık yönetimi	Portföy yönetimi. KYK yönetimi. Diğer varlık yönetim hizmetleri.	12

(2) Herhangi bir yıla ilişkin faaliyet kolları bazında hesaplanan sermaye yükümlülüğü toplamının negatif olması halinde, yıllar itibariyle faaliyet kolları bazında bulunacak sermaye yükümlülüğü tutarları toplamının üç yıllık ortalamasının hesabında bu yıla ilişkin sermaye yükümlülüğü toplamı sıfır olarak dikkate alınır.

(3) Kurum tarafından bu yöntemin kullanılabilmesine izin verilmesi için aşağıdaki koşulların sağlanması zorunludur;

a) Bankalar, mevcut faaliyet kollarına ve faaliyetlerine ilişkin brüt gelir tutarının standart çerçeveye eşleştirilmesi için belirli politikalar ve kriterler geliştirmeli ve bunları yazılı hale getirmelidir. Bu kriterler, sürekli gözden geçirilmeli ve yeni veya değişen faaliyet kolları, faaliyetler ve riskler için gereken düzenlemeler yapılmalıdır.

b) Bankalar, Bankaların İç Sistemleri Hakkında Yönetmelik'te belirtilen operasyonel riske ilişkin sistem ve politikalara ilave olarak, aşağıda sayılan yeterlilik kriterlerine uyumu sağlamalıdır;

1) Bankaların operasyonel riske yönelik yazılı hale getirilmiş bir değerlendirme ve yönetim sistemine sahip olmaları ve bu sistemle ilgili sorumlulukların dağıtılmış olması gerekir. Bankalar, operasyonel risklerini tanımlamalı ve önemli kayıp verileri de dâhil ilgili operasyonel risk verilerini takip etmelidir. Bu sistem, düzenli ve bağımsız gözden geçirmeye tâbi tutulmalıdır.

2) Operasyonel risk değerlendirme sisteminin, bankanın risk yönetim süreçleri ile bütünleştirilmesi gereklidir. Bu sistemin çıktısı, bankanın operasyonel risk profilinin izlenmesi ve kontrol edilmesi sürecinin tamamlayıcı bir parçası olmalıdır.

3) Bankalar, ilgili birimlere operasyonel risk raporları sunan bir yönetim raporlama sistemi oluşturmalıdır. Bankalar, yönetim raporlarında bulunan bilgiler çerçevesinde gerekli tedbirlerin uygulanmasına yönelik prosedürler oluşturmalıdır.

(4) 3 üncü fıkranın (a) bendinde belirtilen faaliyet kollarının eşleştirmesine ilişkin prensipler şunlardır.

a) Tüm faaliyetler, bir faaliyet koluna dahil edilmeyen hiçbir faaliyet kalmaksızın ve hiç bir faaliyet birden fazla faaliyet kolu altına dahil edilmeksizin, faaliyet kollarıyla eşleştirilmelidir.

b) Faaliyet kollarına eşleştirmede güçlük çekilen, ancak bir faaliyetle bağlantılı bir işi ve fonksiyonu temsil eden faaliyetler, söz konusu faaliyetin desteklediği faaliyet koluna tahsis edilmelidir. Bir faaliyetin birden fazla faaliyet kolunu desteklemesi halinde, tarafsız eşleştirme kriterleri kullanılmalıdır.

c) Bir faaliyetin belirli bir faaliyet koluna eşleştirilemediği durumlarda, söz konusu faaliyet en yüksek sermaye yükümlülüğüne yol açan faaliyet koluna eşlenmelidir.

ç) Bankalar, ilgili göstergenin faaliyet kollarına tahsisinde, içsel fiyatlandırma yöntemlerini kullanabilirler. Bir faaliyet kolundan kaynaklanan, ancak farklı bir faaliyet kolu ile ilişkilendirilebilecek olan giderler, maliyetlerin iki faaliyet kolu arasındaki transferine dayanan bir uygulamayla, ilgili oldukları faaliyet koluna tahsis edilebilirler.

d) Operasyonel riske ilişkin sermaye yükümlülüğünün hesaplanması kapsamında faaliyetlerin faaliyet kollarına eşleştirilmesi işlemi, kredi riski ve piyasa riski için kullanılan sınıflamalarla tutarlı olmalıdır.

e) Bankanın yönetici organlarının kontrolü altında yapılan eşleştirme politikası üst yönetimin sorumluluğundadır.

f) Faaliyet kollarına eşleştirme süreci, bağımsız bir gözden geçirmeye tâbi tutulmalıdır.

Standart yöntemde alternatif uygulama

MADDE 26 – (1) Standart yöntemde alternatif uygulamanın kullanılması halinde, operasyonel riske esas tutar, 25 inci maddenin birinci fıkrasında belirtilen perakende ve ticari bankacılık faaliyet kollarının her bir yıla ilişkin yıllık brüt gelir rakamları yerine, bu faaliyet

kolları kapsamındaki nakit kredi ve diğer alacaklar her bir yıl için yıl sonu bakiyelerinin yüzde üçbuçüğü esas alınmak suretiyle 25 inci maddenin birinci ve ikinci fıkralarında belirtilen esas ve usuller çerçevesinde hesaplanır. Alım satım hesabı dışında tutulan menkul kıymetler, bu fıkra uygulamasında, ticari bankacılık faaliyet kolu kapsamına giren nakdi kredi ve diğer alacaklar gibi değerlendirilir.

(2) Bu uygulamanın kullanılabilmesi için yapılan izin başvurularına ilişkin değerlendirmede 25 inci maddenin üçüncü fıkrasında belirtilen kriterler dikkate alınır. İzin başvurusunda bulunulabilmesi için, bankanın son üç yıl itibariyle 24 üncü maddenin ikinci fıkrasında belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde hesaplanacak yıllık brüt gelir tutarlarının en az yüzde doksanınin perakende ve ticari bankacılık faaliyet kollarından elde edilmiş olması ve perakende ve/veya ticari bankacılık faaliyetlerinin önemli bir kısmının yüksek temerrüt olasılığı düzeyindeki kredilerden oluşması ve alternatif standart yaklaşımın operasyonel riskin değerlendirilmesine yönelik gelişmiş bir temel oluşturması ve bu durumun bağımsız denetim raporu ile belgelendirilmesi zorunludur.

Yöntem ve yaklaşımların birlikte kullanılması ile bunlar arasındaki geçiş¹⁹ (Değişik başlık: RG-6/9/2014-29111)

MADDE 27 – (1) Bankalar, Temel Gösterge Yöntemi ile Standart Yöntemi, Standart Yöntem için bir geçiş süresi gerektirebilecek olan, yeni bir şirketin satın alınması ve devralınması gibi istisnai durumlarda, birlikte kullanılabilirler.

(2) Temel Gösterge Yöntemi ile Standart Yöntemin birlikte kullanılması, bankanın Kurumca uygun görülecek bir süre zarfında tamamen Standart Yönteme geçeceğini taahhüt etmesi koşuluna bağlıdır.

(3) **(Eklenen fıkra: RG-6/9/2014-29111)** Aşağıdaki koşulların sağlanması kaydıyla, İleri Ölçüm Yaklaşımı, Temel Gösterge Yöntemi ya da Standart Yöntemle birlikte kullanılabilir.

a) Kullanılan yaklaşım ve yöntemlerle bankanın tüm operasyonel riskleri kapsanmalı ve farklı faaliyetleri, coğrafi bölgeleri veya hukuki yapıları kapsamak için kullanılan yöntem Kurumca uygun görülmelidir.

b) Standart Yöntem ve İleri Ölçüm Yaklaşımı ile kapsanacak faaliyetler için sırasıyla 25 inci maddenin üçüncü fıkrasında belirtilen şartlar ile Kurulca belirlenecek şartların sağlanması gerekir.

c) İleri Ölçüm Yaklaşımının uygulamaya geçiş tarihi itibarıyla, operasyonel risklerin önemli bir kısmı İleri Ölçüm Yaklaşımı kapsamında hesaplanıyor olmalıdır.

ç) Kurumca uygun görülecek bir süre zarfında faaliyetlerin tamamına yakınına İleri Ölçüm Yaklaşımının uygulanacağı taahhüt edilmelidir."

(4) **(Eklenen fıkra: RG-6/9/2014-29111)** Standart Yöntemden, Temel Gösterge Yöntemine; İleri Ölçüm Yaklaşımından, Standart Yöntem ya da Temel Gösterge Yöntemine geçiş Kurumun iznine tabidir. Daha az gelişmiş yaklaşımların kullanılmaya başlanabilmesi, daha düşük sermaye yükümlülüğü hesaplanması amacına yönelik olmaması, bankanın yapısı ve karmaşıklığı açısından gerekli olması ve bankanın ödeme gücü ve operasyonel risklerini etkin şekilde yönetme yeterliliği üzerinde olumsuz etki yaratmaması şartlarına tabidir.

¹⁹ Yönetmelikle değiştirilmeden önceki hali **(RG-6/9/2014-29111): "Yöntemlerin birlikte kullanılması"**

ÜÇÜNCÜ KISIM
Sermaye Yeterliliği Oranları ve Son Hükümler²⁰
(Değişik başlık: RG-6/9/2014-29111)

BİRİNCİ BÖLÜM
Sermaye Yeterliliği Oranları ve Konsolide Sermaye Yeterliliği Oranları²¹
(Değişik: RG-6/9/2014-29111)

Sermaye yeterliliği oranları²² (Değişik başlık: RG-6/9/2014-29111)

MADDE 28 – (1) Sermaye yeterliliği standart oranının asgari yüzde sekiz olarak tutturulması ve idame ettirilmesi şarttır.

(2) (Ek: RG-5/9/2013-28756)⁽¹⁾ Ana sermaye yeterliliği oranının asgari yüzde altı olarak tutturulması ve idame ettirilmesi şarttır.

(3) (Ek: RG-5/9/2013-28756)⁽¹⁾ Çekirdek sermaye yeterliliği oranının asgari yüzde dört buçuk olarak tutturulması ve idame ettirilmesi şarttır.

Konsolide sermaye yeterliliği oranları²³ (Değişik başlık: RG-6/9/2014-29111)

MADDE 29 – (1) Konsolide sermaye yeterliliği standart oranının asgari yüzde sekiz olarak tutturulması ve idame ettirilmesi şarttır.

(2) (Değişik: RG-5/9/2013-28756)⁽¹⁾ Konsolide ana sermaye yeterliliği oranının asgari yüzde altı olarak tutturulması ve idame ettirilmesi şarttır.

(3) (Ek: RG-5/9/2013-28756)⁽¹⁾ Konsolide çekirdek sermaye yeterliliği oranının asgari yüzde dört buçuk olarak tutturulması ve idame ettirilmesi şarttır.

Bildirim dönemi ve farklılaştırma yetkisi

MADDE 30 – (1) (Değişik: RG-5/9/2013-28756)⁽¹⁾ 28 ve 29 uncu maddelerde yer alan oranlar, Bankaların Özkaynaklarına İlişkin Yönetmelikte belirtilen özkaynak ve konsolide özkaynak hesaplama dönemleri itibarıyla hesaplanır ve dönemi izleyen otuz gün içerisinde Kuruma gönderilir.

(2) (Değişik fıkra: RG-6/9/2014-29111) Kurul, bankaların iç sistemleri, aktif ve malî yapıları dikkate alınarak asgari sermaye yeterliliği oranları ile asgari konsolide sermaye yeterliliği oranlarının artırılmasını, banka bazında farklı oranların uygulanmasını ve hesaplama ve gönderilme dönemlerinin farklılaştırılmasını kararlaştırabilir.²⁴

²⁰ Yönetmelikle değiştirilmeden önceki hali (RG-6/9/2014-29111): "Sermaye Yeterliliği Standart Oranı ve Son Hükümler"

²¹ Yönetmelikle değiştirilmeden önceki hali (RG-6/9/2014-29111): "Sermaye Yeterliliği Standart Oranı ve Konsolide Sermaye Yeterliliği Standart Oranı"

²² Yönetmelikle değiştirilmeden önceki hali (RG-6/9/2014-29111): "Sermaye yeterliliği standart oranı"

²³ Yönetmelikle değiştirilmeden önceki hali (RG-6/9/2014-29111): "Konsolide sermaye yeterliliği oranı"

²⁴ Yönetmelikle değiştirilmeden önceki hali (RG-6/9/2014-29111): "(2) Kurul, bankaların iç sistemleri, aktif ve malî yapıları dikkate alınarak asgari sermaye yeterliliği oranı ile asgari konsolide sermaye yeterliliği standart oranının artırılmasını, banka bazında farklı oranların uygulanmasını ve hesaplama ve gönderilme dönemlerinin farklılaştırılmasını kararlaştırabilir."

İKİNCİ BÖLÜM Çeşitli ve Son Hükümler

Oransal sınırlara uyumsuzluk

MADDE 31 – (Değişik madde: RG-6/9/2014-29111) (1) Sermaye yeterliliği oranları ile konsolide sermaye yeterliliği oranlarından herhangi birinin asgari sınırın altına düşmesi halinde, hesaplama döneminden itibaren altı ayı geçmemek üzere Kurulca belirlenecek süre içerisinde asgari oran sınırlarının sağlanması zorunludur.²⁵

(2) Yapılacak incelemelerde, bu Yönetmelikle düzenlenen sermaye yeterliliği oranları ile konsolide sermaye yeterliliği oranlarının tutturulmasına yönelik fiktif işlem yapıldığının tespit edilmesi halinde, bu işlemlere karşılık gelen tutarlar geriye yönelik olarak varlık ve yükümlülüklerden düşülmek suretiyle ilgili döneme ilişkin oranlar yeniden hesaplanır.

Verilen izinlerin iptali

MADDE 31/A – (Eklenen madde: RG-6/9/2014-29111) (1) Kurumca yapılan denetimler sonucunda, bu Yönetmelik ve bu Yönetmeliğe dayanılarak çıkarılan düzenlemeler kapsamında izin alınan yaklaşım ve yöntemlerin kullanılabilmesi için aranan şartlara uygunluğun kaybedildiğinin tespit edilmesi halinde, uyumsuzluğun etkisinin önemli düzeyde olmadığına kanıtlanması veya Kurumun uygun göreceği bir süre ve onaylayacağı bir plan dâhilinde söz konusu koşullara uygunluğun yeniden sağlanması gereklidir. Aksi halde verilen izinler iptal edilir.

Yürürlükten kaldırılan yönetmelik

MADDE 32 – (1) 1/11/2006 tarihli ve 26333 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Bankaların Sermaye Yeterliliğinin Ölçülmesine ve Değerlendirilmesine İlişkin Yönetmelik yürürlükten kaldırılmıştır.

(2) Birinci fıkrada belirtilen Yönetmeliğe yapılan atıflar bu Yönetmeliğe yapılmış sayılır.

Teminat ve risk ağırlığında geçiş süreci

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Türkiye’deki iş merkezleri veya başka ticari binalara ilişkin gayrimenkul finansal kiralama işlemlerinden doğan ve Ek-1’in 46 ncı fıkrasında sayılan kriterlere uyan riskler için risk ağırlıklı tutarların hesaplanmasında, 31 Aralık 2012 tarihine kadar, Ek-1’in 47 ilâ 48 inci fıkra hükümleri uygulanmaksızın yüzde elli risk ağırlığı uygulanır.

(2) 31 Aralık 2012 tarihine kadar, Ek-1 çerçevesinde vadesi geçmiş bir kredinin teminatlı kısmının belirlenmesinde, Bankalarca Kredilerin ve Diğer Alacakların Niteliklerinin Belirlenmesi ve Bunlar İçin Ayrılacak Karşılıklara İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelikte belirtilen teminatlar kapsamında olan ancak kredi riskinin azaltımına ilişkin usul ve esaslar çerçevesinde belirlenecek kabul edilebilir teminatlar kapsamında yer almayan teminatlar da kullanılabilir.

²⁵ Yönetmelikle değiştirilmeden önceki hali (**RG-6/9/2014-29111**): "(1) Sermaye yeterliliği standart oranı ile konsolide sermaye yeterliliği standart oranından herhangi birinin asgari sınırın altına düşmesi halinde, hesaplama döneminden itibaren altı ayı geçmemek üzere Kurulca belirlenecek süre içerisinde asgari oran sınırlarının sağlanması zorunludur.

(2) Yapılacak incelemelerde, bu Yönetmelikle düzenlenen standart oranların tutturulmasına yönelik fiktif işlem yapıldığının tespit edilmesi halinde, bu işlemlere karşılık gelen tutarlar geriye yönelik olarak varlık ve yükümlülüklerden düşülmek suretiyle ilgili döneme ilişkin standart oranlar yeniden hesaplanır."

Menkul kıymetleştirme pozisyonları için spesifik riske ilişkin sermaye yükümlülüğü için geçiş süreci

GEÇİCİ MADDE 2 – (1) Bu Yönetmeliğin 13 üncü maddesinin dokuzuncu fıkrasında belirtilen hesaplama 31 Aralık 2013 tarihine kadar ağırlıklandırılmış net uzun pozisyonlar ile ağırlıklandırılmış net kısa pozisyonlardan büyük olanı üzerinden gerçekleştirilir. Geçiş sürecinde sözleşmeye konu varlıklara göre ayrıştırılan ağırlıklandırılmış net uzun pozisyonlar ile ağırlıklandırılmış net kısa pozisyonlarının her ikisi de Kuruma raporlanır.

İçsel derecelendirmeye dayalı yaklaşımlar için geçiş süreci

GEÇİCİ MADDE 3 – (Eklenen madde: RG-6/9/2014-29111) (1) İçsel Derecelendirmeye Dayalı Yaklaşım kullanma izni alan bankalar tarafından, izin tarihini takip eden 3 yıl içerisinde kredi riskine esas tutar olarak,

A: İDD Yaklaşımı kullanım izni alınan alacaklar için İDD Yaklaşımı ile, bunların dışında kalan alacaklar için Standart Yaklaşım ile hesaplanan toplam kredi riskine esas tutarı,

B: Tüm alacaklar için Standart Yaklaşım ile hesaplanan kredi riskine esas tutarı,

C1: İDD Yaklaşımı kullanım izni alan bankalarca Bankaların Özkaynaklarına İlişkin Yönetmeliğin 9 uncu maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi uyarınca çekirdek sermayeden indirilen tutardan, aynı Yönetmeliğin 8 inci maddesinin birinci fıkrası uyarınca katkı sermayeye eklenen genel karşılıklar ile pozitif tutar toplamının çıkarılması suretiyle bulunan tutarı,

C2: Tüm alacaklar için ayrılan genel karşılık tutarının B'nin onbindeyüzyirmibeşine kadar olan kısmını

ifade etmek üzere

$$\text{Ayarlama Tutarı} = [(a \times (B \times 0,08 - C2)) - (A \times 0,08 + C1)] \times 12,5$$

formülü ile hesaplanan ayarlama tutarının pozitif olması durumunda, A'ya ilave edilmesi suretiyle bulunan tutar kullanılır. "a" değeri izin alınan tarihi takip eden ilk yıl için yüzde yüz, ikinci yıl için yüzde doksan, üçüncü yıl için yüzde seksen olarak uygulanır.

İleri Ölçüm Yaklaşımları için geçiş süreci

GEÇİCİ MADDE 4 – (Eklenen madde: RG-6/9/2014-29111) (1) İleri Ölçüm Yaklaşım kullanma izni alan bankalar tarafından hesaplanan operasyonel riske esas tutar, Temel Gösterge Yöntemi ile hesaplanan operasyonel riske esas tutarın izin tarihini takip eden ilk yıl için yüzde yüz, ikinci yıl için yüzde doksan, üçüncü yıl için yüzde sekseninden az olamaz.

Yürürlük

MADDE 33 – (1) Bu Yönetmelik 1/7/2012 tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 34 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu Başkanı yürütür.

(1) Bu değişiklik 1/1/2014 tarihinde yürürlüğe girer.

	Yönetmeliğin Yayımlandığı Resmî Gazete'nin	
	Tarihi	Sayısı
	28/6/2012	28337
	Yönetmelikte Değişiklik Yapan Yönetmeliklerin Yayımlandığı Resmî Gazetelerin	
	Tarihi	Sayısı
1.	5/9/2013	28756
2.	8/10/2013	28789 Mükerrer
3.	21/3/2014	28948
4.	6/9/2014	29111